

ఎవరితో సంప్రతించవలెను?

స్వదేశ సంస్థాన ప్రభువులతోడనా ప్రజలతోడనా?

కలకత్తా, మే 5:— మనిలాల్ కోరాగారు సి. ఆర్. కాన్ గారి సంస్థానకనిధిని వసూలుచేయు సంబంధమున కలకత్తాకు విచ్చేసిరి స్వదేశ సంస్థానాధీశుల పరిపాలనా సంస్కరణచేయుటకు బట్టరు కమిటీవారు విచారణచేసి సంస్థానాధీశుల విజ్ఞాపనల నాలకించి తయారుచేయదలంచిన నూతన విధానము విషయములో కోరాగారు యీ క్రింది యభిప్రాయములను ప్రతికాప్రచురణార్థము జెల్లడించిరి.

స్వదేశ సంస్థానముల పరిపాలనావ్యవహారములకు క్రొత్త కట్టుదిట్టములను ఏర్పాటు చేయుటకు బట్టరు కమిటీవారి రోక ప్రజాభివృద్ధి కలదుచేసిరి.

ఈ క్రొత్త ఏర్పాట్లను మూడు ప్రభుత్వాధికారములు ఏర్పడుచున్నవి.

(1) బ్రిటిష్ పరిపాలనలో నున్న హిందూదేశముపై నధికారముగల గవర్నరు జనరలుగారు.

(2) ఆంగ్లేయ చక్రవర్తిగారికిన్ని స్వదేశ సంస్థానాధీశులకును గల సంధిపరతులను కాపాడుటకు జనాబుదారి వహించిన రాజప్రతినిధియగు కైసరాయిగారు.

(3) స్వదేశ సంస్థానాధీశులలో ఒకరితో నొకరికి గల సంబంధములను కాపాడి వివాదములను పరిష్కరించుటకు స్వదేశ సంస్థానాధీశుల ప్రతినిధులు గల పంచాయితీకోర్టు స్వదేశ సంస్థాన ప్రజాక్షేమమునకును బ్రిటిష్ యిండియా ప్రజాక్షేమమునకును వారి పరగణాలకును బ్రిటిష్ యిండియాలోని జిల్లాలకును అన్యోన్య సంబంధముగల విషయములను పరిష్కరించుటకు గవర్నరుజనరలు గారే అధికారులు.

స్వదేశ రాజాలకును ఆంగ్లేయ చక్రవర్తిగారికిని పూర్వము జరిగిన సంధిపరతులను బహువిధమున సంబంధించిన విషయములను పరిష్కరించుటకు ఆంగ్లేయ రాజప్రతినిధియైన కైసరాయిగారే అధికారులు.

స్వదేశ ప్రభువులలో ఒకరితో నొకరికి అన్యోన్యముగాగల సంబంధవివాదములను పరిష్కరించి నిర్వహించుటకు స్వదేశ ప్రభువుల ప్రతినిధులుగల పంచాయితీ సంఘము యూయనుకోర్టు అను పేరిట ఏర్పరచబడును.

చక్రవర్తిగారితో ఈ స్వదేశ సంస్థానాధీశులు చేసికొని యుండిన సంధిపరతుల విషయమైన తగాదాలను పరిష్కరించే అధికారము కైసరాయిగారి చేతిలో నుండుటవల్ల చాలా చిక్కులు సంభవించును. స్వదేశ సంస్థానములలోనున్న 7 కోట్ల జనము అనేక అగచాట్లకు పాలు కావలసియున్నది. స్వదేశ సంస్థానములలోని 7 కోట్ల ప్రజలతోబాటు బ్రిటిష్ హిందూదేశవాసులైన యితర భారతీయులకును యీ ఆగచాట్లను ఆవమానమును భరింపవలసివచ్చును. స్వరాజ్యమునకు యుద్విభూరులను యీ దినములలో స్వయంనిర్ణయనాత్రము వర్తింపజేయువలెనని కోరెడి యీ దినములలో యీ పనితి అనుననకరమై యున్నది.

బ్రిటిష్ యిండియాలోని ప్రజలకును స్వదేశ సంస్థానములలోని ప్రజలకును అన్యోన్య సంబంధము వాగుగా ఏర్పడినది. ఒకరి యొగక్షేమములు ఇంకొకరికి అవసరమైయున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో స్వదేశ సంస్థానాధీశులకు బ్రిటిష్ యిండియాకు పరిపాలనాధికారము వహించిన గవర్నరు జనరలుగారితో ఎట్టి ప్రత్యేక జవాబుదారీయును లేనియెడల స్వదేశ సంస్థానము అన్నియు బ్రిటిష్ యిండియాతో సంబంధములేక ఘోషాస్త్రీలవలె పెరుగుచుండును. ఈ విధము భారతదేశమునందలి కొంతభాగపు అనగా స్వదేశ సంస్థానముల ప్రజలు పొరుగుననున్న యితర బ్రిటిష్ యిండియా ప్రజలతో సంకర్మము దోషముగాని సంపర్కలాభముగాని లేకుండ యుండవలయుననుట దుర్భరము. ఇందువల్ల లేనిపోనిచిక్కులు అసంభవములు సంభవించును.

తాతలనాటి సంధిపరతులు

భారతదేశములోని అరాజకపు యుగములో ప్రజలు కండ్లు తెరువని దినములలో యీస్థులయిండియా కంపెనీవారు యీ స్వదేశ సంస్థానాధీశులతో చేసిన ఒడంబడికలను పంధిపరతులను యిప్పుడుకూడ వర్తింపజేయుట సమంజసము కాదు. తాతలనాడు వ్రాసికొనబడిన సంధిపత్రములు నేడు యీ నూతనపరిస్థితుల ననుసరించి తిరిగి వ్రాయబడవలెను. అట్లు వ్రాయబడినవేగాని సంస్థానములలోని ప్రజాపరిపాలన కలగజేసిలలో నుండవలయును. సంస్థానములలోని ప్రజాక్షేమంకరమైన సౌకర్యములు ఏర్పడవలెను.

స్వదేశ సంస్థానములలోని పరిపాలనా విధానము ప్రభువుయొక్క ఆగ్రహానుగ్రహములనుబట్టి యుండకూడదు. ప్రతి స్వదేశ సంస్థానములోను ప్రజాప్రాతినిధ్యము గల ప్రజాపరిపాలనా విధానమే యుండవలెను. ప్రభువు మంచివాడైనను చెడ్డవాడైనను ప్రజల నది బాధించ కూడదు. ప్రజా ప్రతినిధుల ద్వారా ప్రజలే శాసనములను చేసికొనవలెను. సంస్థానమువల్ల వచ్చేడి ఆదాయములయే ప్రభువుయొక్క స్వంత ఆస్తిగా భావించబడకూడదు. ప్రభువుయొక్క స్వంత వినియోగమునకై ప్రత్యేకముగా వసతి ఏర్పాటుకావలెను. విగిలిన సంస్థానాధీశులయొక్క ప్రజోపకారమైన పరిపాలనా వ్యవహారములకే వినియోగపడవలెను. ఇట్టి ఏర్పాటుచేయబడినవేగాని ప్రజాభివృద్ధి కరమైన ప్రజాక్షేమకరమైన పనులు స్వదేశ సంస్థానములలో జరుగజాలవు. బ్రిటిష్ యిండియాతో సరిపమానముగా స్వదేశ సంస్థానములగుడ అభివృద్ధిలోనికి రావలెను.

ఎవరితో సంప్రతించవలెను?

స్వదేశ సంస్థాన పరిపాలనా విచారణచేయుటకు బట్టరు కమిటీవారు నియమింపబడిరి.

స్వదేశ సంస్థానములనగా స్వదేశ సంస్థాన ప్రభువులు వారిచే పరిపాలించబడు ప్రజలు-ప్రభువులు ప్రజలు చేసినవేగాని స్వదేశ సంస్థానమునకు ఏర్పడదు.

ఏదైన నూతన పరిపాలనా సంస్కరణములు అములులోనికి తెచ్చినయెడల వానియొక్క సాధక భావములను అనుభవించునది ఎవరు? స్వదేశ సంస్థానములలోనున్న 7 కోట్ల ప్రజలే యనుభవించెదరు. కనుక బట్టరు కమిటీవారు సంస్థానాధీశులతోడనే సంప్రతించి వారియొక్క అభిప్రాయములనే విచారించిరి. కాని, స్వదేశ సంస్థానములలోని ప్రజల యభిప్రాయమును తెలిసికొననైన లేదు. బుద్ధిభూకృతముగా ప్రజాభిప్రాయము అక్కరలేదని నిర్ణయముచేసి నిరాకరించిరి.

ఇట్టిస్థితిలో సంస్థానములలోని 7 కోట్ల ప్రజలకు చేయవలసిన కర్తవ్యమేమనగా, సంస్థానములలోని ప్రజలందరూను మేల్కొంచి తమయభిప్రాయములను సరింగించి పరిపాలనా విధానమును తాముకోరెడి సంస్కరణములను క్రోడీకరించునట్టి ప్రజాభివృద్ధి కరమైన స్వదేశ సంస్థానములలోని ప్రజాసంఘముల చేతవ్రాల్పబడిన తమ యభిప్రాయమును బలపరచునట్టి బ్రిటిష్ యిండియా ప్రజాప్రముఖుల సంతకములతోడను తయారుచేసి బంటన్ నివేదింపవలయును. తమయభిప్రాయములను వెల్లడించవలెనని ఆలోచన చేయవలయును.

అఖిలభారత సహకారసభ

వచ్చేజూనులో జరుగును

గౌ॥ వి. రామజానుపంతులుగారి టిట్లువ్రాయుచున్నాడు:— నేను నూచించిన ప్రకారము అఖిలభారత సహకారసభను గావించి అఖిలభారత సహకారసంఘము ఏర్పాటుచేయు నవసరముగలదనుటకు యీ క్రిందిరాష్ట్రము లంగీకరించి తమ ప్రతినిధులను పంపించుటకు అంగీకరించెను. మదరాసు, పాంచాలము, మధ్యపరగణాలు, బీరారు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, బొంబాయి, ఒరిస్సా, బీహార్, అస్సాము.

హైదరాబాదు, తిరువాన్కూరు, ఇందూరు, స్వదేశ సంస్థానములకూడ అంగీకరించినవి. ఇందుకొన్ని తమ ప్రతినిధులను పంపజేసికొనినవి. వంగరాష్ట్రము మైసూరుసంస్థానములయొక్క సంస్థలు ఈవిషయమై శ్రద్ధవహించుచున్నవి. వానియొక్క ఆఖరు నిశ్చయమున కెదురు మాచుచున్నాము.

మదరాసు, బొంబాయి, వంగరాష్ట్రము, బీహార్, ఒరిస్సా, సంయుక్త రాష్ట్రము లందుగల సహకారపత్రికా సంపాదకులకూడ ఈసభ కావ్యవహించబడిరి.

జిల్లాలో వచ్చేజూనునెల 11 లేక 12 తేదీలకు జరిగెడు యీ అఖిలభారత సహకారసభలో సిక్రిండియంతములు చర్చింపబడును. 1 అఖిలభారత సహకార ప్రచురణకాళను నియమించుట 2 అఖిలభారత సహకారపత్రిక నొకవానిని ప్రచురించుట 3 భారత సహకార ఉన్నతపాఠశాలను స్థాపించుట 4 సహకారసంఘటిక గ్రంథమును ప్రచురించుట 5 సకాలములయందు అఖిలభారత సహకారసభను జరపుట 6 అఖిలభారత సహకార సంఘమును నెలకొల్పుట.

పాంచాలరాష్ట్ర సహకారసంఘమువారు జిల్లాలో జరుగజోవు యీసభకు తగినయేర్పాట్లు చేయుటకు అంగీకరించిరి. భూయమున లేదీలను సభయొక్క తార్యక్రమమును సకాలమున తెలియజేయబడును. (ఆ. (పె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మే నెల 8-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి	ప 42 కలవిరు	12 12 0 14 8 0
నెల్లూరివి	డిటో	14 4 0 15 0 0
ధిల్లి	డిటో	15 0 0 17 0 0
రాగులు	త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0 12 0 0
శువులు		20 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205		15 0 0 16 0 0
నెనగలు	డిటో	11 12 0 13 12 0
పెసలు	డిటో	14 0 0 16 8 0
మినుములు	డిటో	14 0 0 17 0 0
ఉలవలు	ర 195	11 0 0 11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నువులునూనె బా 1-కి		150 0 0 155 0 0
నెయ్యము 1-కి		14 0 0 21 0 0
మిషన్ వేరునెనగపప్పు బా 1-కి		50 0 0 52 0 0
చేతితోకొట్టిన		48 0 0 48 0 0
వేరునెనగనూనెగానగ బా 1-కి	రు 110-0 మిషన్ నూనె 105	
అముదము బా 1-కి		108 0 0 105 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపగుపు బా 1-కి		88 0 0 90 0 0
కూరపగుపు		60 0 0 70 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి		91 0 0 98 0 0
దనియాలు	బా 1-కి	91 0 0 98 0 0
గుంటూరుపొయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 40,45	
కాళవా స్తిపొయకట్టు		50,55
జెల్లము బా 1-కి	రు 28 0 0	50 0 0
అస్సాచక్కర బస్తా 1-కి		81 0 0 81 4 0
చింతపండు బా 1-కి		28 0 0 60 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి		29 0 0 31 0 0
చదరం		28 0 0 29 0 0
రవుండు		28 0 0 29 0 0

6. నూలు

నెం 20 టెన్ని సింహం యాటి	రు	7 5 0
నెం 6 ,, కట్టారి		4 9 0
నెం 24 ,, లాకి		6 0 0
నెం 20 1/2 టెన్సెస్ట్రీలు		7 2 0
నెం 40 జామ్యరు 10 పా		11 0 0
నెం 44 సాండ్		5 10 0
నెం 40 రాణి		9 8 0
నెం 4 టెన్నిమసీరు		4 6 0

7. దూది

బోండావెట్టు బాజువ 1-కి	రు	89 0 0

8. లోహములు

నెండి 100 తులం 1-కి	రు 62 0 0	62 4 0
బంగారు తులము 1-కి		21 0 0 21 2 0
సవరము 1-కి		18 9 6
ఇత్తడి బా 1-కి		284 0 0 285 0 0
రాగి బా 1-కి		277 0 0 280 0 0

రంగులు

అలిమేలు స్వీట్లబలాండు అలిజరయిన్ సింహం		
పీసా 1-గ్రేండ్ 20 కి	రు	6 0 0
నీలిరవ 1 రతి		1 12 0
1 1/2 రతులు		1 11 6
28 రతులు		1 11 0
56 రతులు		1 10 6
1 అందరు		1 10 0
జేర్లటు పాన్సుస్కాల్ రెట్ అనగా (టర్ని, రెడ్డు)	8	8 0
కాంగో 3 వి		1 0 6
పదరు 4 వి		1 2 0

శా. కృష్ణుని విశేష సురాగినుని నైవామి రాశోగ్మిని
 బా. బా. గంగులు. బా. పుత్రులు. బా. పుత్రులు. బా. పుత్రులు.

బొంబాయి మిల్లున మై

మిల్లులవద్ద పిక్కిట్ చేయరాదని కమిషనర్

ఆజ్ఞాపించుట

బొంబాయి, మే 7:— ఈ ఉదయమున జరిగిన సమైక్య చారల పథలో మిరాజ్ కర్ గారు మిల్లులను పని చేయకుండా పిక్కిట్ చేయవలెనని వాదించెను. మదనపురములో మిల్లుగట్టకద్ద సయ్యద్ మున వాల్ గారును, కొంతమంది కాంటిస్టెబులును పిక్కిట్ చేయ మొదలిడిరి. తక్షణము బోలీసు కమిషనర్ గారు రచ్చటికి, బోయి, ఈ పరిస్థితులలో పిక్కిట్ చేయుటలను కాంటికి భంగముకలుగునని చెప్పగా మనవాతగారు ఆపనిని మానెను. (ప్రీ. ప్రె.)

బొంబాయి, మే 7:— మిల్లుయజమానుల సంఘము 'సమైక్య సంఘమువారికి' వ్రాసిన లేఖ తంచాయితీసంఘం రిక్యూ మెట్టుండవలెనో తెలియజేయవలసినదని కోరుచున్నది. ఇట్టి లేఖకాలలో యజమానుల ప్రతినిధులును, పనివారి ప్రతినిధులును కూడి పంచాయితీ చేయుట ఆచారమైయున్నదని ఆ లేఖ తెలియజేయుచున్నది. ఈ డిమాండును ప్రకారము పనివారి ప్రతినిధులతో కూడి నుంచి చెడ లాభించుటకు తమకే యధ్యంతరములును లేని తెలియజేయుచున్నది.

బాయంటు సమైక్యసంఘము వారికోర్కెలు అనుసరణి యములుగా లేవని మిల్లుయజమానుల సంఘము తలచుచున్నది. 1925 సంవత్సరములో నిచ్చిన జీతముల నిచ్చుట పరికాదనియు, ప్రస్తుత హెచ్చుతగ్గులను తీసివేసి, ఏదో ఒక పద్ధతి నవలంబించుట యవసరమనియు మిల్లు యజమానుల యభిప్రాయము. బారిఫ్ బోర్డు వారు పరిశ్రమాపురస్కారము మనసర మనియు, డిక్టేట్ పనివాడు హెచ్చుపరమలను తయారుచేయుటలను గాని మిల్లు పరిశ్రమ అభివృద్ధి చెందవలెననియు చేసిన సూచనల వాధాయు చేసికొని, మాట్లాడుచున్నారు. ఆలస్యముచేసిన మిల్లుపరిశ్రమకు చాల ఉపద్రవము సంభవించు పని వారు తలచుచున్నారు. కావున "సమైక్యసంఘము" వారి జాబుకు ఉత్తరములో జీతముల మార్పురీతయమై సూచనలు చేయుటను, వారు చేసిన మార్పుల పనివారి కష్టముమీదను, యంత్రములమీదను, అతడు తయారుచేయవలసిన ఎక్కువలమీదను ఆధారపడియుండునని తెలియచున్నది. వారు తయారుచేసిన పద్ధతిలో తమకు ఖర్చు తగ్గుటయేగాక, పనివారికి హెచ్చుతగ్గులను వచ్చునని తలచబడుచున్నది. ప్రస్తుతము చాల తక్కువ జీతములు పుచ్చుకొనువారికి గూడ చాల హెచ్చుతగ్గులు వచ్చునట. మిల్లు యజమానుల సంఘమువారికి సలహానిచ్చువారు ఫ్రెడ్ స్టోన్స్, ఎస్. డి. ప్లక్ వాలా అయియున్నారు.

బొంబాయి మిల్లు పరిస్థితులు

మిల్లుయజమానుల ప్రకటన పనివారికోర్కెలు

బొంబాయి, మే 7:— గురువారమునాడు మిల్లుయజమానుల లోక ప్రకటన పనివారి కోర్కె ప్రకటనను గాంచిరి.

మిల్లు యజమానుల ప్రకటనలో ముఖ్యవిషయములు.

1. ఈ సమైక్య గాల్ఫి నిర్ణయాల కారకులు. వారు మిల్లు యజమానుల పనుల కష్టార్థములు చేసి, పనివారిని రెచ్చగొట్టి వారు.

2. ఇంతవరకు ఏమిల్లులలోను జీతములు తగ్గింపబడలేదు. కొన్ని మిల్లులలో జరుగు సంస్కరణలు పనివారి జీతములను వృద్ధిచేయ గలవు.

3. జాపాను వారిపోటీకిని మనదేశములో ఇతరస్థలముల యందలి మిల్లుల పోటీకిని తాగుటకు మిల్లు పరిశ్రమను పునర్నిర్మించుట యత్యవసరము.

4. బొంబాయి మిల్లులు జపాను వారి కంటే మన దేశములో నితరస్థలముల యందలి మిల్లుల కంటే హెచ్చుతగ్గులు లిచ్చుచున్నారు.

(5) కొంతవరకు పనివారికష్టములకు నివార్యమే కాదు. బొంబాయిమిల్లులలో ఖర్చులు యితరమిల్లులతో బాటు చేసినగాని యానిరుద్యోగవమవ్య పరిష్కారము కాజాలదు.

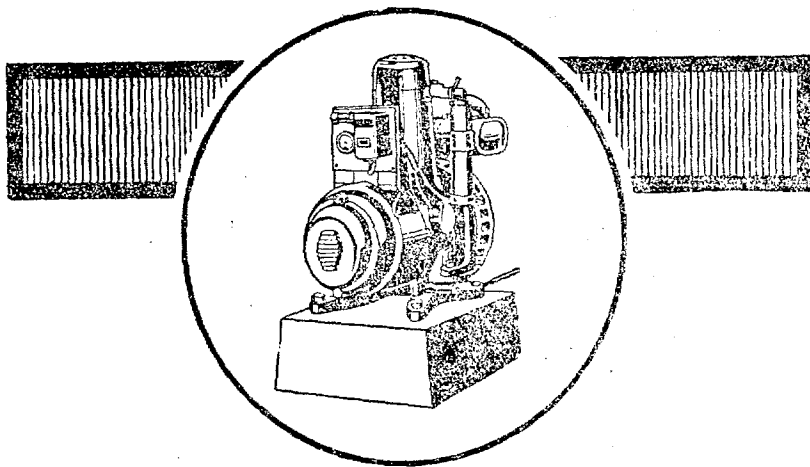
సమైక్యసంఘమువారి కోర్కెలు యావిధముగా నున్నది

(1) జీతములు 1925 సంవత్సరములో నున్నట్లుండవలెను. అప్పటికన్న యిప్పుడు చాలతగ్గిపోయినది.

(2) ఇప్పుడు 10 గంటలకన్న తక్కువపనియున్నవారికి అంతకన్న హెచ్చుపని యాయరాదు.

(3) మిల్లుయజమానుల సంఘము పనివారి సంఘము ఒప్పుకొనినగాని యేమార్పులు చేయబడరాదు.

(4) ఒక నేతగాడు మూడుగురులను చూచుకొనవలెను. ఒకవడునువాడు హెచ్చుతగ్గులను చూచుకొనవలెనని నిబంధనల పనివారి సంఘము యిష్టములేకుండా ప్రవేశపెట్టరాదు.

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్ వవరు

మీరు కోరునప్పు డెచ్చటనైనను

సిద్ధపరచుకొనవచ్చును.

4677

ఎలెక్ట్రిక్ సపయిచ్చేయ వోల్కార్ట్ మిరాజ్ కర్ ముగిసినదిను ఫరవాలేదు. కర్మములనిచ్చి టు పూర్తిచేయును. వంట డెల్కోలైట్ మియింటికి చెలువుకును, యింటికి, భోజనశాలకు పడకగదులకు నివసించు యింటివంతెనకి ఎలెక్ట్రిక్ లైట్ సప్లయ చేయును. కాలమును నృధాజేయక ఫ్యాక్టరీ ఖర్చులను చాలవరకు తగ్గించును.

తక్కువ ధరకలది. విశిష్టయమునకే రిడగ్గలది. ప్రస్తుత కడు శుభమైనది. బటన్ ఒత్తినమాత్రముననే ఆరంభమగును.

పల్లెయందు వారును ఎక్కువ సౌకర్యములనిచ్చి టు పూర్తిచేయును. వంట యింటికి, భోజనశాలకు పడకగదులకు నివసించు యింటివంతెనకి ఎలెక్ట్రిక్ లైట్ సప్లయ చేయును. కాలమును నృధాజేయక ఫ్యాక్టరీ ఖర్చులను చాలవరకు తగ్గించును.

DELCO-LIGHT

పూర్తిచేయుటకు, ఆహారము విరకాలమువరకు శుభముగానుండుటకు వీలైన ఫ్రీ డేర్ వివరములకు యీ దిగువకు వ్రాయుడు.

VOLKART
ENGINEERS

బొంబాయి, మద్రాసు, లాహోరు, కరాచి.

D 1

(5) ముప్పది రూపాయలకన్న తక్కువ జీతమున్నవారికి జీతము తక్కువగా హెచ్చుచేయవలెను.

(7) ఉద్యోగ ధర్య మందరికి ఒకేవిధముగానుండవలెను.

టారిఫ్ బోర్డువారి సూచనలు

ఈ సందర్భములో డెల్కోలైట్ టారిఫ్ బోర్డువారు చేసిన సూచనలను గమనించవలెను. వారిట్లు చెప్పుచున్నారు.

"పరిశ్రమ చాల దుర్బలస్థితిలోనున్నపుడు పనివారికి జీతములు తగ్గించుటలకు ఖర్చుతగ్గుచున్నది. బొంబాయిలో జీతములు యితర స్థలములకంటే చాల హెచ్చుగానున్నవి. అహమ్మదాబాదులో 1925 సంవత్సరములో జీతములు తగ్గించి, బొంబాయిలో 1925 ప్రస్తుతములు చేయగా మీలేక పోయెను. జీతము తగ్గించుటకుబదులు కూలివాడినుండి హెచ్చుపని పుచ్చుకొనుట మంచి పద్ధతి. ఇప్పుడు బొంబాయిలో పనిచారు చేయు పని తక్కువగానున్నది. ఒక్కొక్క నేతగానికి హెచ్చుతగ్గులమును, వసుకువానికి హెచ్చుతగ్గులమును యిచ్చి పనిచేయించవలెను. జపానులో ఒక్క వడుకువాడు 240 కడుళ్లను చూచుకొనును. మన దేశములో ఒక్కొక్కడు 180 నే చూచుకొనును. అగ్గములో, ఒక్కొక్కడు 800, అమెరికాలో 1120 చూచుకొనును ఇతరదేశములన్నిటిలోను ఆడవారే వడుకుటలో నుండెదరు. మనదేశములో మగవారూ పనిచూచుకొనెదరు. జపానులో అభివృద్ధి చాల శీఘ్రముగా జరిగినది. కావున బొంబాయిలో కూడ యితరస్థలములవలె ఒక్కొక్క పనివానికి మగ్గుములను, ఒక్కొక్క వడుకువానిని హెచ్చుతగ్గులను యిచ్చి హెచ్చుపని పుచ్చుకొనవలెను. (ప్రీ. ప్రె.)

పోలాపూర్ సమైక్య

పోలాపురం, మే 7:—పోలాపూర్ స్పిన్నింగ్ అండ్ వీనింగ్ కంపెనీవారి 'సి' మిల్లులో వడుకువారు నేతగాండ్రతోపాటు సమైక్యలో చేరిరి. వారు 'ఏ', 'బి', మిల్లువారినిగూడ సమైక్యలో చేరుడని ప్రోత్సహించెరిరి. 6000 మంది సమైక్యలో చేరినారు. పోయినమాసమునకు ధాన్యపు ఆలవెన్ని యివ్వరని పుకారుపడుటచేత వారిట్లుచేసి రని తెలియుచున్నది.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

మే, 7:— గత విదారు మాసముల నుండి చిత్తూరు తాలూకాబోర్డు ఎన్నికల హదావుడి ఎక్కువగా నుండినది. ప్రచారము లేకుండా సాగింపబడెను. పూర్వము మంత్రుల వతుమందుండి మంత్రులకు సాహాయ్యము చేసిన శ్రీయుతులు సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు బి. వి. బి. యల్. యం. యల్. సి. గారు ఒకరింపబడిరి.

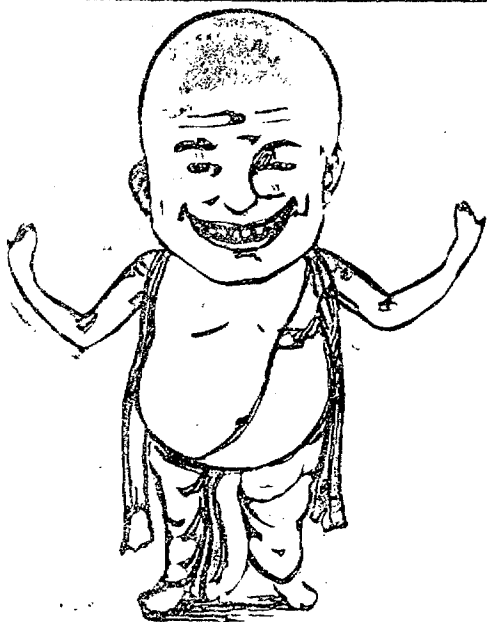
జుడుమొందిన అభ్యర్థులు: లేవంజేరిశిర్కా నాచాయణ సావ్యరెడ్డి, తవనంపల్లిశిర్కా రాఘవరెడ్డి, పూతలపట్టుశిర్కా చెంగారెడ్డి, విరాలిశిర్కా రామచంద్రారెడ్డి, గుడిపాటి పాళశాంశిర్కా కనకసభావతిశిర్కా, బంగారుపాళాయం శిర్కా వెంకటరెడ్డిగార్లు.

ఆఫ్ఫీస్ ఆమీరుగారు తెలిసిన సమాధిపై పుష్పాలను వేసిరి.

బట్లూరు కమిటీ

లండన్, మే 4:—రమణ్రూకు విలియంసు గారిట్లు దెలుపుచున్నారు. బట్లూరు కమిటీకి సంస్థానాధీశ్వరులు దెలుపవలసిన విషయము ఎంతయు నభివృద్ధి గాంచినది. సర్ వెస్లి స్కాట్లుగారి ద్వారా తమ పంగతులకు తెలుపుటకు సంస్థానాధీశ్వరులు ఒప్పుకొనిరి. మొదట ఆనుకొన్నదానికంటే విస్తారముగ ఎక్కువ విషయములను ఆలోచించెదరు. సోమవారమునా డివలుకు నవనగరుబొంబాయిపాటుగారువచ్చెదరు. జూలైలో ఇతర సంస్థానాధీశ్వరులుగూడ వచ్చెదరు. అప్పటివరకు బట్లూరు కమిటీకి దెలుపవలసిన సంగతిని తీర్మానించరు.

అమృతములు

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రత్యేకం)

వ్యాసం

అల్లయ్య:—మీ వ్యాసాన్ని మూడుసార్లు చదినాను. సంపాదకుడు:—నేను చాలా కష్టపడి వానాను. అల్లయ్య:—ఇప్పుటికింకా నాకు అర్థంబోయినదలేదు.

కథ

ఒకడు... దారిలో దొంగలు నావెంట బడ్డారు. నీడబ్బు స్త్రావా, పెళ్లాన్ని ఇస్తావా అన్నాడు. ఇంకొకడు:—అంటే ఏమన్నావు? ఒకడు:—దబ్బు బదులు రెండోది ఇస్తామనుకొన్నాను గాని, అమాటనోటివెంటి రాలేదు.

ఆత్మహత్య

శ్రుతయ్య ఆత్మహత్యచేసుకోబోతూ, ఆసంగతి తెలిస్తే అపక్ష్మి వస్తుందని, కాగితంమీద యిట్లా వ్రాసెను. "నేను ఆత్మ హత్యచేసుకున్నానని అనుకోవద్దు ప్రమాదవశేంత నేను చచ్చి పోయాను. పిస్తోలు బాగుచేస్తుంటే, అది నన్ను కాల్చేసింది."

గ్రంథం

గ్రంథకర్త:—నాగ్రంథం ఎట్లా వుండండి? ప్రతికాసంపాదకుడు:—మీగ్రంథంలో కొంతమంచి ఉంది. కొంత కొత్త ఉంది. అయితే కొత్తగావున్న భాగం లో మంచి లేదు. మంచిభాగంలో కొత్తది లేదు.

నవ్వు

యజమానురాయ:—నీవు చూచుకోక శెల్ల వార్లు అట్లా నవ్వుతుంటావో? ఇంట్లో ఎవ్వరు నిద్రబోనక్కర లేదా? వంటవాడు:—అమ్మా, యామధ్య తమరు అన్నం ఎట్లా వండారో చెప్పటప్పటికీ, అందరూ నవ్వుడం మొదలు పెట్టాడు.

బాకీ

వైద్యుడు:—ఇక్కడ చాలానేపటికంచి ఎవరు కనిపెట్టుకుని వున్నారోచెప్పండి. వాళ్లను ముందు సంపించిస్తాను. వర్తకుడు:—ఆయ్యా, నన్ను ముందుపంపించివెయ్యండి. నావద్ద మీరు పడకులు తీసుకొని మూడుపంపర్సరాలు కావచ్చింది. యిప్పుడయినా చెల్లించండి.

ఆట

బాలుడు:—అమ్మా పిల్లలతో ఆడుకుంటాను. తల్లి:—నువ్వు ఆడపిల్లలతో ఆడుకోగాని, మొగపిల్లల తో వద్దు. మొగపిల్లలు మోటవాళ్లు, నిన్ను కొట్టి పంపిస్తారు. బాలుడు:—పోనీ, మెత్తని మొగపిల్లలతో ఆడు కునేదా?

అజ్ఞానం

రోగి:—అజ్ఞానం కుదరలేదండి, జోకులు కట్టలేదండి. వైద్యుడు భోంచేసేమందర, జడినీళ్లు తాగమనిచెప్పాడు. అట్లాగా తాగావా?

కారణం

చెన్న పట్నానికి పల్లెటూరివాళ్లు వచ్చి చూస్తుండిరి.

పొరుడు—ఎందుకయ్యా, అట్లా నిలుచునిచూస్తున్నా ర్? వెకి పోగూడద?

పల్లెటూరివాళ్లు—ఇంతమంది జనం తిరుగుతున్నారు. పిళ్ళవల్లెంతకీ వారే, పోదామని చూస్తున్నాము.

పొరుడు—చెన్నపట్నంలో ఏకోజామాచివా, ఇంత మంది ఉంటూనే ఉంటారు, ఇదేం కొత్తగాదు.

పల్లెటూరివాళ్లు—చాలులే ఊర్కొనయ్యా. మేము వచ్చామని తెలిసి,మమ్మను చూడడానికి ఇంతమంది నిలుచున్నా రు. మాకు తెలియదనుకన్నా వా?

సోది

ఎరికలది—నీకు చక్కని పెళ్లాం, చదువుకున్న పెళ్లాం దొరుకుతుంది.

విద్యార్థి—బాగానేవుందిగాని, ఇప్పుడు ఉన్న పెళ్లాన్ని వదిలియకోడం ఎట్లా?

అభావం

సరస్వతిశాస్త్రి—నేలమీదకాయలో నెయ్యిలేదు. పె డగుతోట కూరలో, పెరుగులేదు.

ఒకడు—సరస్వతిశాస్త్రిగారిద్దరూ, సరస్వతి లేదండి, సగం

అప్పిచ్చినవాడు—ఆవు నా కివ్వవలసిన బాకీలో నేను పగం తీసివేస్తాలే.

అప్పు తీసుకున్నవాడు—మిగిలిన సగం నేను తీసివేసు కున్నా లెండి.

బ్రాందీ

వైద్యుడు—నీకు అప్పుడప్పుడు బ్రాందీ ఇచ్చి, తెలివి విచ్చేటట్లు చేశాను.

చెబ్బకొనిలినవాడు:—అట్లాగా, నాకు అప్పుడు వట్టు తెలియ దండి. ఇప్పుడింకా మిగిలితే, కాస్తాయెయ్యండి. పుచ్చు కుంటాను.

సార్దుహోండు

వర్తకుడు:—ఈ దమ్మా, బాగావున్నది. నీకు సార్దు హోండు వచ్చునా?

గుమాస్తా:—వచ్చునుగాని, సార్దుహోండు వ్రాస్తే, చాలా ఆలస్య మవుతుందండి.

దెబ్బ

మేజిస్ట్రేటు:—పూలచెంకు వేస్తే, దెబ్బ తగులుతుంద య్యా? నీసాక్ష్యం నేను నమ్ముత.

ఫిర్యాది:—నిజమేనండి. పూలచెంకు డబ్బీలోవుంది. అదిబ్బీ విసిరివేసాడండి.

తాగడం

స్టేషను:—నాక్లయింటు తాగినప్పుడు చేసిన పనిగాని, వట్టు తెలిసినప్పుడు చేసినపనిగాదండి. అందుచేత తుమిం చాలెనండి.

మేజిస్ట్రేటు:—తాగివుంటే మాత్రం, ఇట్లా చెయ్యా లెనా?

స్టేషను:—తాగివుంటే ఎట్లావుంటుందో, తమకు తెలి సినసంగతేనండి. నేను చెప్పవలసిన పనిలేదు.

ప్రమోషను

యజమాని:—నీకు అయిదు రూపాయల ప్రమోషను ఇచ్చాను. ఈసంవత్సరముతో, నువ్వు ఒక్కపాకపాలు అయినా చెయ్యలేదు.

గుమాస్తా:—ఒక్క పాకపాలు చేసానండి.

యజమాని:—అది ఏమిటి?

గుమాస్తా:—పది రూపాయల ప్రమోషను వస్తుందనుకు న్నానండి.

ఎరిక

ఒకడు:—స్నేహానికి, ఎరికకు సంబంధమేమిటి?

ఇంకోడు:—స్నేహితుడు అప్పు అడిగితే, అప్పుడు ఎరిక అవుతుంది.

పని

యజమాని:—అన్నంపెట్టితే, పని చేస్తానంటివి. అన్నంతిని, కనపడకుండా పోలివి.

విద్యుగాడు:—ఆయ్యా, కొత్తవాడిమాట ఇకనించి నమ్మకోకండి.

దొంగలు

ఒకడు:—దొంగలలో కూడా ఒకవిధమయిన నీతి ఉన్నది.

ఇంకోడు:—అది నాకు తెలియదు, ఇతర లెంత చెడక పోయి, దొంగలకూడా అంత చెడవాళ్లే.

బుద్ధు

సాల్లు ఆఫీసరు వల్లయ్య ఇంటిని సోదాశేసెను. సాల్లుఆఫీసరు:—మీఇంట్లో ఖాళీ సా రాయి బుద్ధు ఎట్లా వచ్చినయి?

వల్లయ్య:—నేను ఎప్పుడూ ఖాళీబుద్ధును తీసుకురాతే దండి.

చలి

ఒకడు:—ఎందుకయ్యా చొక్కా తొడుకుకుని స్నానం చేస్తున్నావు?

ఇంకోడు:—నీళ్లు చాలా చల్లగా ఉన్నవండి.

అబద్ధాలు

టీచరు:—అబద్ధాలు చెప్పడానికి నీకు సిగ్గులేదా?

బాలుడు:—ఆయ్యా నిన్న నిజం చెప్పితే మీరు కొట్టారండి. పట్టి దెబ్బలు తగులుతవని నేను ఇచ్చాళ్ల నిజం చెప్పలేదండి.

కళ్లు

ఒకడు—నువ్వు యాకాఫీ మానెయ్యకపోతే నష్టపోతవి.

ఇంకోడు—ప్రపంచంలో చూడవలసిన దంతా చూశాగాబట్టి ఫరవాలేదు.

నేన

సార్జెటు:—నువ్వు నేనలో చేరుతానంటావా? ఎంక కాలము?

ఒకడు—ముగిసేవరకు.

సార్జెటు—ఇప్పుడేం యుద్ధంలేదే?

ఒకడు—కాంతి ముగిసేవరకు.

మందలింపు

పోలీసుభటుడు—ఇట్లా పరిపాలన లేక పిఠులలో తిరిగేవాడు పెద్దవాడయితే ఏమవుతాడు?

బాలుడు—పోలీసుభటు డవుతాడు.

దైర్యం

డాక్టరు—భయపడక దైర్యంగా ఉండండి. నాటా ఇట్లాంటి జబ్బువచ్చి నయమయింది.

రోగి—అయితే తమకి మందిచ్చిన వైద్యు లింకోరం.

చీరలు

భార్య:—కొత్తచీరలు వస్తయ్యంటున్నాను. అవి ఎట్లావుంటవో?

భర్త:—రెండురకాలుగా ఉంటాయి. నీకు బాగుచేసి దొకరకం నేను కొనిపెట్టలేని దింకోరకం

లిక్ష

మేజిస్ట్రేటు:—కిక్కురించకముందు నువ్వు ఏమని నాకుంటావా?

మద్రాయి:—నాదగ్గర ఇరువైరూ పాయింటులే, మాస్టిడరు తీసుకొన్నారండి.

ప్రశ్న

జడ్జి:—నువ్వే నామద్రాయివి?

మద్రాయి:—మద్రాయి నేనుగానండి, అక్కడ మామ్యు స్ట్రీ స్టేషను మద్రాయిఅండి.

జడ్జి (నవ్వుకు) అయితే నువ్వు ఎవ్వరవు?

మద్రాయి:—నేను సొమ్ముపెత్తుకొనిపోయిన దొంగనండి

గారెలు

తల్లి:—గారె లున్నగదిలో బూచి ఉన్నది. కర్రనుదిగాని అక్కడికి పోకు.

బాలుడు:—గారెల్లో ఏదయినా తిక్కు పయితే బూచిని కోపపడక నన్ను కోప్పడుతా వేమి?

మోటారు బండి

మరమ్మత్తుదాడు:—మోటారుబండిలో ఏం లోపం వచ్చిందండి?

యజమాని:—బండిలో అన్నిభాగాల మోమారునే వుంటవి. ఊడకోమ్మకూత్రం మోగంటేను.

WANTED.

Candidates for Telegraph, Station Masters and Electrical Classes. Boarding arrangements. Particulars with Railway Fare Certificate on 2 anna stamps.—Presidency Telegraph College, Royapettah, Madras.

దేశీయవార్తలు

హిందూ ఇండియా ప్రభుత్వ రాజకీయశాఖ కార్యదర్శి సి. వాట్సునుగారు యీ నెలఖాతానికి నాలుగునెలలు నెలపువై బోవుచున్నారు. వారిపాతే గ్లాస్గో గారి దివ్యుర్య కార్యదర్శి పనిచేయును.

టూరిస్టు బోర్డు

మొయిమ, మే 7:—ఇండియా టూరిస్టు బోర్డువారు బుధవారం 9 వ తేదీన ఏషియాటిక్ సెంట్రలిజంకంపెనీ ప్రతినిధి హితుకోటుగారిని విచారించెదరు.

బీహారులో కొట్లాట

మనీదులయెదుట వాద్యము

పాట్నా, మే 8:—బీహారు పోలీసుస్టేషను చేకననున్న సహాకరు గ్రామమునందు హిందువులు మహమ్మదీయులు కొట్టుకొనినట్లు వార్తలవచ్చెను. హిందువులు ఉత్సవములో బోవుచు మసీదులో ప్రార్థనచేయుచున్న మహమ్మదీయులపై రాళ్లుద్రవ్వటమే కారణమని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

కవీంద్రుని 67 వ జన్మదినోత్సవము

యువరపు పయనము

కలకత్తా, మే 7:—విశ్వభారతీయ రవీంద్రనాథుగారి 67 వ జన్మదినోత్సవము జరుపుటకు ఉత్సవపు టేర్పాటు లాన ద్వుటచే రవీంద్రనాథు తామరగారు యువరపు పయనము బుధవారం 9 తేదీకి మార్చుకొనిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఇంద్ర గారి ఉదయగోరుట

లాహోరు ఆర్యసమాజము తీర్మానము

లాహోరు మే 7:—లాహోరు ఆర్యసమాజము వారు నిన్నటిసభలో ప్రాఫెసరు ఇంద్రాగారి ఆరోగ్యము చెడినందున విడుదల చేయవలెనని గోరుచు తీర్మానించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఆశీస్సు

అయ్యారాలోగ్య సాభాగ్యధీయులుగ ముదములోడను పల్లి, కంభుప్రసాదు! మహితపద్ధతికై కామాక్షి నెవుడు! శ్రీమహాదేవుల దేవతా రక్షించుగాక! అమల మతితోడ దేశసేవా ప్రశక్తి! గడపురుగుగాక ఆనందకలనం దేలి! తరతరంబులదాక నీ ధరణిమందు! వలలు గావైతొవీక్షిత్రి ప్రబల మగుచు! ఇహపరంబుల దంపతులిక్కు రేక! వగుచు నిశ్చల ప్రేమగుభాతరంగ! డోలికాపాళియందు సుయ్యాల లూగి! నెలనెదరుగాక శాశ్వతవిభవమునను!

కా. శివయోగానందరావు.

* * *

నీ! పనసతో శాత్రువునము జేయుదు మన్న
జేద మధ్యయనంబు లేదు నాను,
అమృతరీజముల బద్ధములు వ్రాయగవిత్త
పుంపద నాకడఁ బాల దంత,
బరులపద్మమ్మ లేకదబ్బరజేదుమా
త్రలంబాతుల దెల్లకర్తాలం నుండు,
శతమాన మందు నత్తుత లైనఁ జల్లఁగా
నెటనుండి వాట్నయై యెరవుచెత్తు?
గీ! అరసి యాహార కయ్యావిహారయతి
సేవభూమరహగళికి నిదకరుఁడ
నేర్చి యాలోగ్యభాగ్యమ్ము నెఱుపుకొలువ
దలఁతు ధన్యులెరిపామి నెలమి నిపును.

ఏలూరు, } మానుమంతవజ్రజోగయ్యశర్మ
9.5.1928 } నైద్యుడు-మొక్కాము, ఏలూరు,

ఒక అద్భుతము

ఒక శ్రీ చెవులలోనుండి తమాషా

పురుగులు వచ్చుట

కొచ్చిక్, మే 7:—తిరువాన్కూరులో తెలక్కారా అను గ్రామములో నొక శ్రీ చెవులలోనుండి తమాషా పురుగులు వచ్చుచున్నవి. ఈమె శ్రీస్తు శ్రీస్తు. వయస్సు 18 ఏండ్లు. బయటికిరాగానే అవి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించును. కొన్నిసమయముల నీపురుగులు ఆమె కండ్లలోనుండిగూడ వచ్చును. ఈ పురుగులు సీసాలో ఉంచగా 7 రోజులు బ్రదికెను. చాలమంది డాక్టర్లవద్ద నీమె మందుపుచ్చుకొన్నది. ఆయుర్వేద వికారదులును నీమెకు చికిత్సచేసివారు. లాభములేకపోయెను. ఆపురుగులు వచ్చుటవలన గామ కేదినమైన బాధయులేదు. (ఆ. ప్రెస్.)

పుయ్యారలో తుపాను

బెజవాడ, మే 7:—ఈ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు పుయ్యారలో గొప్ప తుపానుకొట్టినది. అనేక చెట్లు, ఇండ్లు, ఫ్యాక్టరీలు పడిపోయినవి. (ఆ. ప్రెస్.)

బొంబాయిమిల్లు సమై

60,000 కూలీలు బొంబాయివదలివారు

పిక్నెటింగు జరుగుచున్నది

బొంబాయి, మే 7:—ఈ రోజునమై పరిస్థితులలో నే మార్పులేదు. ఇంకొంతకాలము సమై జరుగవచ్చును. చాలమంది పనివారు గ్రామములకు పోయివారు. 20,000 కూలీలు పొగయోడలమీదను, 40,000 రైలుమీదను వెల్లిపోయినారని తెలియవలన తెలియుచున్నది. పోలీసుకమిషనర్ గారు పిక్నెటు చేయగూడదని చెప్పినను సమైవారులు పిక్నెటింగు చేయుచున్నారు. దాదలలో గోల్డుమోహర్ మిల్లుగేటువద్ద రిగురు పిక్నెట్లు నియోగింపబడిరి. ఇంతలో పోలీసువారువచ్చి యీ రిగురిని మోటారులో నెక్కించుకొని కార్మికసంఘములో వొప్పజెప్పిరి. పిక్నెటుచేయువారిని పోలీసులు అరెస్టుచేయుట లేదు రిగురుండి కాంతిపైకులు పిక్నెటుచేయుటకు వెడిలి వారు. వారితో మోటారుబండ్లలో పోలీసులును పోవుచున్నారు.

మిల్లుయజమానులు పరిస్థితుల నాలోచించుటకు యీమధ్యాహ్నము కలిసెదరు. (ప్రీ ప్రెస్.)

బొంబాయి, మే 7:—జోషి, జివ్ వాహా, జో వాల్ పోలీసుకమిషనరుగారిని కలసికొని పిక్నెటుచేయుటకు ఆనుమతిని వేడిరి. కమిషనరుగారు ఇద్దరికన్న నెక్కువ ఒక మిల్లు వద్దని లుచుండి పిక్నెటు చేయరాదనియు, ప్రజలనుచేర్చి ప్రజల రాకపోకల కిబ్బంది కలంక జేయరాదనియుచెప్పి. పిక్నెటుకు ఆనుమతిచెన. ఇంతకుపూర్వము పిక్నెటు చేయుచున్నవారిని మోటారులో పట్టుకొని పోయిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

బొంబాయిమిల్లు పరిస్థితులు

(ఆసానియేటెడ్ ప్రెస్ తలచివార్త)

సమైవారులు నగరములో నితర పనివారినిగూడ సమైలోనికి దించుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇందుకుఫలితముగా రైల్వేకులీలందుకు అధికారం కొకప్రతముపంపివారు. అందులో (1) జీతముమోపు చేయబడకపోవుట (2) 45 ఏండ్లకంటెపైచివారికి డాక్టరుపరీక్ష తప్ప పోవుట (3) కనీసజీతములు నిర్ణయింపబడకపోవుట (4) పనివారి సంఘమును అధికారులు ఒప్పకొనకపోవుటనుగురించి కౌన్సిలుజేయుచున్నది.

ఇవి యిట్లుండగా పనివారు జోషి జివ్ వాహా జో వాలాగారుల పోలీసుకమిషనర్ తో సంప్రదించి పిక్నెటుచేయగూడదను ఆర్డరు తీసివేయ ప్రయత్నించవలెనని తీర్మానించి వారు.

సమై సంఘమునా యజమానులమందు పెట్టిన కోర్కెల విషయమై యజమాను లేనిరాకలకు రాలేదు. వైగా వారు సమై సంఘములో నెందరు మితవాదులుయెందరు అలివారులని యడుగుచున్నారు. సమైసంఘమువారు, జవాబిచ్చుచు అలివారులైనను మితవాదులైనను ఈ విషయమైయేకాభిప్రాయము కలిగియున్నారని తెలియపరచిరి. యజమానులు ఆనవసరమైన కార్యక్రమమును పాించివారిని లేబర్ చాయకులు తలచుచున్నారు. వారు ప్రభుత్వము వారు జోక్యము కలంకజేసికొనువరకు నిట్టి తాత్కాలము చేసెదరని తలచుచున్నారు.

బొంబాయి కార్మికసంఘము సమైవారులయెదుట సానుభూతి జూపుచు, తీర్మాన ముపబోధింపబడుననియు, సమై వారులచే ఎల్లప్పు ధూములను మెరకచేయించుటకు లక్షరూపాయలు ఖర్చుజూరు చేయబడుననియు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

సర్ జాన్ పైమనుగారికి బ్రాక్వేగారి బహిరంగ సభ

రాండు లేబిలు సమావేశమునకు సూచన

సర్ జాన్ పైమనుగారికి ఫెన్నరు బ్రాక్వేగారి బహిరంగ సభ "న్యూ లేడరు" పత్రికలో యీ క్రిందివిధమున ప్రకటించబడినది:—

మీరును స్టాట్వాట్టర్ కమిషనరుయొక్క మీతోడి సభ్యులును భారతదేశమును తొలిసారి పరిశీలించి మరలించిరి. భారతదేశముయొక్క పొందర్మ సాభాగ్యములను, సామాజికవ్యవస్థలను, దారిద్ర్యమునుగూడ మీరు చూచివచ్చితిరి. ఇందలి జాతి భేదములను కులభేదములను, మూఢ మతాచారములను గని మీరు కలవరపడుచున్నార.

పై విషయములను మీరు గాంచుటయేగాక, భారతదేశముయొక్క సూతన భావోద్దేశముగూడ కొంతవరకు మీరు గాంచియుంటుంటు. అనగా, పరాధీనత్వమునుండి దప్పించుకొన యత్నించు జాతీయభావోద్దేశ మేగాక, సాంఘిక స్యామ్యత్వ భావోద్దేశము, విద్యపొందుటయందు తృప్తిసాము, శ్రీ స్వాతంత్ర్యోద్యమము, పాలముకాపులయొక్కయు పరిశ్రామిక పనివాంఛయొక్కయు తిరుగుబాటు, యివియన్నియుగూడ మీరు గాంచియుంటుంటు.

ఇవియన్నియు గూడ, మీలో నెట్టి యభిప్రాయముద యింపజేసినవి? భారతదేశము నిష్పాద్యులయొక్క కష్టమును స్మరించు, అందు కదలుచున్న సూతన మహాకీర్తులను గమనింపగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లయొక్క భావిదేశము కొద్దిమంది ఆంగ్లేయప్రభులు యెంతటి సమర్థతయతో నయినను నిర్ణయింపబడుట వృధా ప్రయత్నమని మీకు యెదుటలేదా?

భారతదేశమునకును బ్రిటిషు దేశమునకును గల పూర్వ సంబంధము బట్టి బ్రిటిషుదేశముపై కొంతభాగ్యత మోపబడి యు, భాగ్యత ఒక్కదినములో తొలగిపోవాలనియు, యీ విషయమున బ్రిటిషుపార్టీ మెంటు లగు బాగ్నెత్తో మెలగవలెననియు, యెల్లరంగీకరించుట వాస్తవమే. ఇందుకొరకు బ్రిటిషుప్రతినిధులు భారతదేశమునకు బోవలసిన యవసరముగూడ గలదు కాని వీరికి భారతదేశ భావిరాజ్యాంగము నిర్ణయించు భాగ్యతనివగుట సలహాగాదు. భారతదేశముపైబడిన యెట్టి రాజ్యాంగముగూడ తృప్తికరముగా నడువజాలదు. అది పరీగా నడువకలయుననుచో అది భారతదేశము కొరకే భారతదేశముచేతనే స్వయముగా నిర్ణయింపబడవలెనని సమ్మతులు నిరాకరించుటకు కారణము

భారతదేశ యాత్మగౌరవముకొరకు జేబడు పార్టీచే సాధింపబడిన సమ్మతులను నొక్కిచెప్పుచు కడుశక్తుతో మీరు భారతదేశముయొక్క సహకారమును బొందజుత్తించిరి కాని యీ సమ్మతులు చాలకుండెను. భారతదేశ రాజ్యాంగ మెటులుండవలెనో నిర్ణయించు సధికారము కేవలము బ్రిటిషు కమిషనుకే గలదను ఆహారముతో జూపబడిన యగౌరవమును అవి తొలగింపలేదు. భారత ప్రతినిధులు సహాయముగా మాత్రమే కమిషనుతో గలియవలెనని గోరబడిరి. జాత, భారతదేశ నియోజక సర్దుములే గాక, బ్రిటిషు యువోగ్యులతోను సామిశ్చితుల సభ్యులతోను విశేషముగా గూడియున్న కాపనసభచే నియమింపబడవలెనని గోరబడిరి. కమిషను వివిధరాష్ట్రములను దర్శించినపుడు, దేశ ప్రతినిధులు మీయొక్క యనుమతిమీదనే పాల్గొనవలెనని గోరబడిరి. మీరు గోరినపుడెల్ల మీతో పాల్గొనక జేరుగానుండవలెనని గూడ భారతప్రతినిధులు గోరబడిరి.

మొదటి యవమానమును దొలగించుటకు చేయబడిన యీయత్నములు దానిని మరింత దృఢపరుచునేగాని తీసివేయజాలవు. భారతదేశములో మర్యాదగల ప్రతిజాతీయ సంస్థయును యీసమ్మతులను నిరాకరించుటవలన మీరాజ్యవ్యవస్థలే రని నేను నమ్ముచున్నాను. నిజజీవితయోగో మిశ్చితైయును. మీతో సహకారము జూపిన పార్టీలే బ్రిటిషు యధికారమునకు లొంగుబాటుజూపునట్టివియును, లేక, సాంఘిక స్వలాభమును గోరునట్టివియును, నయియున్నవి.

మీ విత్తలవంక బాదుడు, వీరితో గొందరు జాతీయ శ్రేయముగా కసాంఘిక శ్రేయమును గోరుకొద్దిమంది మహమ్మదీయులు క్రైస్తవమతమునగా బ్రిటిషుగా రికత యేయను దురభిప్రాయపరులను క్రైస్తవులు గొందరు మరెవరైన ప్రజాప్రాతినిధ్యములేని నిమ్మజాతులు.

ఈసంఘములలో కల్లకైవత్త మమలగు సంఘములేలియును. మీతో గలియనేలేదు. మునిముసమితియును, భారతకాపనసభయొక్క మునిము పొత్తియును మీకమిషనుతో జోక్యము కలంకజేసికోలేదు. యీ రోపియును సాగరికతగాక భారతీయ సాగరికతతో గూడిన క్రైస్తవమతాభివృద్ధిని గోరకయై స్వభులంబున, సాంఘిక వాదులుగాక జాతీయవాదులే యయియున్నారు. భారతదేశమంతయు ఆస్పృశ్యుల నాయకుడగు గాంధీమహాత్మును, నిమ్మజాతుల రాయభారమునకు జవాబియుల రాయభారమున కెంత ప్రాతినిధ్యమునుండో అంతకంటె నెక్కువప్రాతినిధ్యముండ గాలధనుటతో, నిజమునే వక్కాణించెను. (సర్వేపల్లి)

మదరాసువార్తలు

శ్రీ త్యాగబ్రహ్మసభ: ఈ సభవారి యజమాన్యముక్రింద రేపు రాత్రి 8-30 గంటలకు వి. కుబ్రహ్మబ్రహ్మ అయ్యరుగారు పి. సి. ఆర్. నటరాజు చెట్టియార్ హిందూ బాలికాపాఠశాలలో గానసభను జరిపెదరు.

బాలికాపాఠశాల వార్షికోత్సవము: కలవల తిరువంగడతూక్ చెట్టిగారి బాలికాపాఠశాల వార్షికోత్సవము ఈ సల 10 తేదీన గౌ. వి. రామేశం పంతులు ప్రాధికారము జడ్జిగారి యధ్యక్షత్వక్రింద జరుపబడును.

ప్రమాదమరణము: గత ఆదివారము రాత్రి హుటానుకూలముక్రిందపడి తరువాత ఆసుపత్రిలో మరణించిన 15 ఏండ్ల కాలిని చావువిషయమున ఇన్స్పెక్టరు కర్రీగారు విచారణ పూర్త పంచాయితీవా రామరాము ప్రమాదకేసున గతగనని తీర్పుజేప్పిరి.

రాకపోకలు: జె. కోట్మేస్ ఎమ్. ఎల్. ఎ. గాను గతరాత్రి కలకత్తాకుపోయిరి. వీరికి మదరాసులో విన్న మధ్యాహ్నము ఖాన్ బహదూర్ అబ్దుల్ కరీమ్ కుమ్రావార్తిగారు విండోసగిరి.

పానగలు రాజాగారు, సి. నన్నయగారు, నవాబ్ అక్బర్ ఖాన్ బహదూర్ నైజాం కేబినెటు సభ్యులుగారు, ఎ. సి. క్రంపి. వి. సి. ఎస్. గారు నేటి యందుము మదరాసు వచ్చిరి.

కల్చల్ జె. డి. ప్రాఫోర్సుగారు గతరాత్రి మదరాసు నుండి కలకత్తాకు పోయిరి.

హైకోర్టు వీచియందు కొట్లాట: గత ఆదివారమున జరిగిన కొట్లాటలో మరణించిన అశ్వార్థి యను శాత్రుని దుర్మరణమునుగూర్చి ఇన్స్పెక్టరు మాన్ గారు విచారణ పలికిరి. పదిమంది సాక్షులను విచారించిరి. సాక్షులు కొట్లాట ఎట్లు ప్రారంభమైనదో తెలిపిరి. తంచాయితీవారందరేకగ్రీవము గా నీయాసానికి కత్తిపోటులవలన మరణము కలిగినదని తీర్పు చెప్పిరి. ఆ కత్తిచెట్టులు కృష్ణన్ అను శాత్రుడును మరియొకరును కలుగజేసిరి. వారు మువ్వరును ఇప్పుడు ఎర్రెట్టులోనున్నారు. ఈ చనిపోయినయాతడొక కట్టుపనివాడు. వాని దహనసంస్కారమున కాగేళలు చెల్లిరి.

యునై టెడ్ ఇండియా లైఫ్ ఎస్సూరెన్సు కంపెనీ: ఈ కంపెనీ పాలెసీవార్ల సభ గరితరీవారమునాడు మహాజనసభా మండలిమున ఎ. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు ఎం. ఎ. వి. ఎల్. గారి యధ్యక్షత్వక్రింద సమావేశమైనది. అధ్యక్షులుకాక 61 మంది హాజరైరి. పాలెసీవార్ల డైరెక్టర్లు నెమ్మ కొనుబడువిషయమున ఓట్లను తీసికొనబడినది. అందు ఆధికముగా ఆర్. రంగాచారిగారికి ఓట్లుయొసగబడినందున వారిరువురును పాలెసీవార్ల డైరెక్టరులుగ నెమ్మకొనబడినది యధ్యక్షుడునుడివెను. అంతలో నాటి సభ ముగిసెను.

అరుంధతీయ మహాసభవారి పంచాయితీకోర్టు: గత ఆదివారమునాడు పెరియమెట్లో రావుసాహెబ్ ఎల్. సి. గుడుస్వామి ఎమ్. ఎల్. సి. గారి యధ్యక్షత్వక్రింద అచ్చటి వాస్తవ్యులు కోరినవ్రతారము ఒక పంచాయితీ సభవరీగెను. అచ్చటివాస్తవ్యులలోగల కలహములను పరిష్కరించుట కీ సభ జరుపబడినది. పంచాయితీదారులెనుట నూడువిషయములుచు బడినది. అందు మొదటికి ఒక ఫండురీంచి బాకీపడిన ఎన మండుగురు ఋణికుల తగాదా పరిష్కరించుటలో పంచాయితీదారులు ఆ ఋణికుల తీర్పులకు వచ్చే జూనునెల 1 తేదీ వరకు గడువు యివ్వబడినదని చెప్పగా నువకు అంగీకరించిరి. వేళలేనందున తక్కిన విషయములపరించి మరియొకసభలో చాలోచింపబడును.

సుభాను చంద్రబోసుగారు మహాత్ముని దర్శించుట ఆహమ్మదాబాదు, మే 7: సుభాను చంద్ర బోసు గారు వచ్చి పత్యగ్రహశ్రమమునందు మహాత్మాగాంధీగారితో సున్నారు. నేడు బహిరంగసభలో సుపన్యసింతురు.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

వి. వ. పరీక్షాఫలితములు ఈ దినము రిజిస్టరు నెంబర్లు కలవారు గత వి. వ. పరీక్షాఫలములు చూచుకొనిరి. 2 పాఠ్య ఫీజిక్స్ నైస్సు 1-వ క్లాసు. 562. 2-వ క్లాసు 879, 875, 578, 581, 582, 584, 586. 587. 2-వ క్లాసు. 561, 563, 567, 568, 570, 571, 573, 574, 576, 579, 580, 585.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

వి. ఎస్. సి. డిగ్రీ (వ్యవసాయ) పరీక్షా ఫలితములు 1928 ఏప్రిలులో జరిగిన వి. ఎస్. సి. డిగ్రీ (వ్యవసాయ) పరీక్షలయందు యీ దినమునెంబరులు గలవారు ఉత్తీర్ణులయిరి: మొదటి భాగము 2-వ తరగతి: 1 నుండి 14, 16, 18 నుండి 26, 28 నుండి 39, 41, 42. రెండవ భాగము 2-వ తరగతి: 2, 3, 4, 44, 45, 47 నుండి 58, 55, 59, 58, 60, 64 నుండి 66.

ఫోర్టు నెంటుజార్జి గెజెటు

పబ్లిక్ కాళి ఉత్తరఆర్కాటుజిల్లా జడ్జిగారు వేసవి సెలవులలో చిత్తూరుజిల్లా అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జిగా నియమింపబడిరి. వీరు నెల్లూరులో కచ్చేరీచేయుదురు. పశ్చిమగోదావరి జిల్లాజడ్జిగారు వేసవి సెలవులలో కృష్ణజిల్లా అడిషనలు జడ్జిగా నియమింపబడిరి. వీరు ఎల్లూరునందు కచ్చేరీచేయుదురు. జ్యూడిషియలు కాళి సి. వి. కన్వింగ్ హామ్ గారు మదరాసు పోలీసు కమిషనరుగా నియమింపబడిరి. రిజిస్ట్రేషను కాళి కె. కుప్పస్వామి శాస్త్రిగారు అశ్వరెన్ను రిజిస్ట్రేగరుగా నుంటారనకు నియమింపబడిరి. రివిన్యూ కాళి జి. అనంతరామచెట్టిగారు కడపజిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరుగా జనరలు డిప్యూటీగా నియమింపబడిరి. పబ్లిక్ వర్కుస్ కాళి వి. అయ్యారె అయ్యరుగారు కర్నూలు డివిజను ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి. ఎస్. డి. ప్రాఫోగారు కృష్ణా తూర్పుభాగమునకు ఎక్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి. సానిక స్వపరిపాలన కాళి హెచ్. ఆర్. సచాశివరావుగారు బళ్లారిజిల్లామెడికలు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి. న్యాయకాళి కర్నూలు జిల్లాలో యి దినము పేర్కొనబడినవారు రి-వ క్లాసు మేజిస్ట్రేటులుగా నియమింపబడిరి: వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, సి. పార్థసారథిసాయుడుగారు, జి. గోపాలరావుగారు, చార్లెస్ బాన్ గారు. ఈ దినమునకు ఆయా ప్రదేశములయందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగా నియమింపబడిరి. ఆర్. నారాయణసాయుడుగారు తిరుత్తనీ చిత్తూరు జిల్లా. హనుమప్ప సోమప్పగారు. రాయదుర్గము, బళ్లారి జిల్లా. బానాబ్ కె. హబీబ్ ఉద్దీన్ సాహెబ్ గారు, వి. చిన్నమల్లప్పగారు, బానాబ్ ఎమ్. హుద్దీస్ సాబుసాగారు అనంతపురం, అనంతపురంజిల్లా. పబ్లిక్ కాళి డి. బి. ఎమ్. కృష్ణకాశాయగారు మదరాసు గవర్నరుగారి ఎగ్జిక్యూటివ్ కాన్సిలు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఆర్. జె. సి. రాబర్టుసన్ గారు మదరాసు వర్తక సంఘమువారివలన మదరాసు పోర్టు ట్రస్టిగా నెమ్మకొనబడిరి. ఎఫ్. బిల్ గారు మదరాసు చెంబర్ ఆఫ్ కామెర్సు వారివలన మదరాసు పోర్టు ట్రస్టిగా నెమ్మకొనబడిరి. సానిక స్వపరిపాలనా కాళి తంబళ్ పల్లి నల్లప్పరెడ్డి శారాయారెడ్డి మదనపల్లి తాలూకాలో అధ్యక్షులుగా చిత్తూరుజిల్లా జేనాలయ సంఘమున కొకసభ్యుడుగా నియమింపబడిరి.

ఎగ్జర్ పోలీసుకోర్టు

ఒక ఇటలీస్ట్రీకి జరిమానా ఎగ్జర్ పోలీసు కోర్టు నివసించుచున్న శ్రీమతి శుక్లశాస్త్రి అను నొక ఇటలీచేశపు స్త్రీకి దెంగిమొదలైనదిగా 30 రూపాయ జరిమానా విధించిరి. ఈ కేసును ఎస్. ఆర్. జి. పాస్వామి అయ్యరుగారు (బోరర్) రిజిని ఒక ముగింపించి నాగార్జునము గత ఏప్రిలు 17 తేదీన జరిగిననటు. అప్పుడు ఈ సు అతనిని అగౌరవపరచి మీద ఉబ్బినదట. అందుకు కేసుపై బడినది. ఈ స్త్రీ తన నేరమును కోర్టులో నొప్పుచున్నది.

మనీదులమధ్య బియ్యపుమర

తిరుపతిలో కలెక్టరు ఉత్తరువు తిరుపతి, మే. 7: రెండు మనీదులమధ్యనొక బియ్యపుమర నిర్మించుటకు తిరుపతి మునిసిపలు సంఘమువారు అనుమతి నొసంగుట తీర్మానించినది. ఈ తీర్మానము ఆములు జరుపకుండ చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరుగారు ఉత్తరువు జేసియోందిరి. తమ ప్రార్థనలకు భంగము కలుగునని మహమ్మదీయులు అభ్యంతరము చూపించియోందిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

వాతావరణ సీత

1928 నం. మేనెల 8-వ తేదీ మంగళవారము

Table with 6 columns: Location, Wind Speed, Humidity, etc. Rows include various locations like Gopalkrishna, etc.

సర్కారులు: రాకెనాడలో 0.1" వర్షింపెను. ముట్టు దట్టముగనున్నది. మచిలీపట్నములో విస్తారముగ నున్నది. మచిలీపట్నములో 4 కాకినాడలో 6 డిగ్రీలు వగటివడిమి తక్కువ. గోపాలపురంలో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 3 డిగ్రీలు తక్కువ. డక్క. అనంతపురంలో 0.5" బళ్లారిలో 0.4" వర్షింపెను. ముట్టు విస్తారముగ నున్నది. బళ్లారిలో రాత్రి వగటివడిమి 3, 4 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నాటకము: మద్రాసులో ముట్టుగా నున్నది. వగటివడిమి 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ. ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

గిన్ను గారి శకునపు పలుకులు

శ్రీశక్తిశక్తి

పైమనుకమిషనువారు ప్రసాదించబోవు నూతన సంస్కరణములపట్ల హిందూదేశమును సుముఖముగ గావించుటకు, గిన్నుగారు ప్రయత్నించుచున్నట్లు దోచుచున్నది. కాని వీరిశకునపుపలుకులు భారతీయుల నుద్దేశపూరితము గావించుటకు మూత్రమే తోడ్పడగలవు. గిన్నుగారు సూచించెడి మార్పులు, ఇప్పటిసంస్కరణములకన్న అధ్వాన్నముగ నున్నవని చెప్పవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండును. భారతశాసనసభ నామినేటడు సభ్యులతో నింపబడును. ఇక రాష్ట్రములలో, గిన్నుగారు భేదముల గల్పింపజూచుచున్నాడు. భారతదేశమున కంతకును స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు మార్కుగ, ప్రతి రాష్ట్రము గూర్చియు ప్రత్యేకముగ విచారించి, అనుకూల విధానమును ప్రవేశపెట్టవలయునట. రాష్ట్రములను పరాధీనముగ నుంచుట కింతకన్నను సులభమార్గముండబోదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు, వయస్సు వచ్చినవారందరకును వోలు అధికార మీయవలయునని కోరెద రనియు, విగిలినవారు మాత్రము అట్టి అధికారమును కోరరనియు, గిన్నుగారు జోస్యము జెప్పుచున్నారు. కాంగ్రెసులో నాల్గవల చందాదారులవలన గలుగునష్టములను ఇతరు లిది వరకే జూచియున్నారు. ప్రత్యేకసాంఘికప్రాతినిధ్యము, ప్రభుత్వోద్యోగములలోనేగాక, స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములందును, విద్యాసంస్థలందును గూడ నెలకొల్పవలయు నని గిన్నుగారు కోరుచున్నారు.

నిమ్నజాతులకు మాత్రము ఎప్పటికిని, నామినేటను ఏర్పాటు చేయవలయు నని, గిన్నుగారి తలంపు. వీరికి ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల సేర్పరచుట గిన్నుగారి కేమాత్ర మిష్టములేదు. నామినేటనులవలన నిమ్నజాతులకు గలుగు చున్న యిబ్బందులను జూచుచునే యున్నారము. ఇట్టి ఏర్పాటు ఎంతతర్రలో అంతరించిన సంతమే లని, భావింపబడుచున్నది. గిన్నుగారి పద్ధతి నికను నిలుప గోరుట, ఎంత హానికరమో యూహింపవచ్చును. నిమ్నజాతుల పట్ల సినిలు నర్చినవారి కేమాత్రము అభిమానము గలదో, దీనిని బట్టి గ్రహించ వచ్చును. నామినేటనులు ప్రభుత్వ బలమును పెంచుచున్నవి గాని, నిమ్నజాతులయభివృద్ధికి తోడ్పడుట లేదు. గిన్నుగారి కొనగడలచిన రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నిరంకుశాధికారముతో తుల్యమే యగుచున్నది. లా ఆర్డరు శాఖను వీరు ముగ్ధుల కొనగ డలంపలేదు. మేజిస్ట్రేటులను, ఇంజనీరులను, శాసనసభతో తొలగింప పీలు లేని ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యుని యధీనమునం

దుంచవలయు నని వీరు గోరుచున్నారు. ఈరీతిని ముఖ్యశాఖలను శాసనసభల వశమునుండి తప్పించుచో, ప్రజలకు సంక్రమించు అధికారము నామమాత్రమగును. భారతీయుల కున్నతో ద్యోగముల నిచ్చుటలేదని, మొరలు వెలువడుచుండ, గిన్నుగారిదివరకే మితిమీరిన ఉద్యోగము లీయబడె నని విచారపడు చున్నారు. ఇంతటితో భారతీయుల కున్నతోద్యోగములను నిలిపివేయ వలయు నని, గిన్నుగారు సలహా నిచ్చుచున్నారు.

స్వపరిపాలనము లేకున్న మానె, భారతీయుల కున్నతోద్యోగములయినను లభించునను నాశ సయితము అంతరింపగలదు. 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనము హిందూదేశముకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనా ప్రదానమును, ఉన్నతోద్యోగప్రదానమును, ప్రధానాశయములుగ సూచించెను. గిన్నుగారు రెంటికిని సున్న జుట్టుచున్నారు. ఉన్నతోద్యోగములను భారతీయుల కింకను ప్రసాదించుచో, ఇండియా మంత్రిగారి అధికారమునకు భంగము కలుగునని గిన్నుగారు భయపడుచున్నారు. భారతీయోద్యోగులు, ఇండియామంత్రి చెప్పిన చొప్పున, నడువరు గాబోలు. గిన్నుగారు, అధికారహృదయమును ప్రతిఘటించజేయుచున్నారని నమ్మవచ్చును. పైమను సంస్కరణములును, ఈరీతి ననుసరించు ననుటకు సందియములేదు. వీరిపై నాశపట్టుకొనక, భారతీయులు స్వశక్తిచే, స్వరాజ్యమును సాధింప వలసిన యవసర మొత్తేని గలదు.

మితవాదులకర్తవ్యము

అఖిలపక్ష సమావేశమువారు ఈనెల 19 వ తేదిన బొంబాయి నగరమునందు గూడెదరు. దీనికి సభ్యులు, చింతామణి, శివస్వామి అయ్యరు, సెతల్ వాడు, కుంజ్ర మున్నగు మితవాదప్రముఖులు హాజరై తోడ్పడెదరని తెలియుచున్నది. రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించుటకు, మితవాదుల యనుభవము మిగులతోడ్పడు ననుటకు సందియములేదు. వీరిలో పలువురకు పరిపాలనానుభవము గలదు. పైమను కమిషనుకు అఖిల పక్ష సమావేశమువారు తగిన జవాబు చెప్పవలయును. వీరు అనుకూల సంస్కరణ విధానమును తయారుజేసి, స్వయం నిర్ణయపు హక్కును కాపాడుకొనవలయును. మితవాదులు తమ బహిష్కారపు పట్టుదలను తుది వరకు విడువకుండు రని నమ్మెదము. మితవాదుల నయినను చీలదీయవలయు నని, యీవారమందిన బ్రిటీషు పత్రికలు గోరుచున్నవి. మితవాదులు వారంతట వారే లొంగిపోయి, స్వరాజ్యపక్షమువారి నుండి వేరయ్యెదరని, లండను టైముస్పత్రిక యూహించుచున్నది. జి. టి. గార్జెట్టుగారు మాత్రము తలంపులేదు. నేషనల్ పత్రికలో వ్రాయుచు, బర్మిక్లెండ్ ప్రభువుగారి అవివేక ప్రసంగమువలన, భారతశాసనసభ పైమనుకమిషనును బహిష్కరించె ననియు, మితవాదులబహిష్కారపు పట్టుదల హెచ్చెననియు, రాజకీయనాయకు లెవరును కమిషనుకు తోడ్పడబోరనియు, స్వల్పసంఖ్యాక సంఘముల రాయబారముల కెట్టివిలువ లేదనియు, ఇంతకు పూర్వము మితవాదులు తృణీకరింపబడిరనియు, ఇకముందునుండియైనను వీరిని ఛేర

దీయుట యవసరమనియు, జనసామాన్యము ప్రభుత్వపక్షమున నున్నారనుట వట్టిభ్రమ యనియు, పైమనుకమిషనువా రింతవరకు రాజకీయ నాయకులను సమాధానపరచుటకెట్టి ప్రయత్నములనునలుపలేదనియు, గార్జెట్టుగారు చెలిపిరి. వీరు దేశపరిస్థితులను స్వయముగ తిలకించియుండిరి. పైమనుకమిషనునందు సమానసంఖ్యాకు లగు భారతీయులను సభ్యులుగ జేసినగాని, మితవాదులు లొంగెదరనితోచదు. అసంగతినే సర్ సెతల్ వాడుగారు పయ్యె నీరుప్రతికాప్రతినిధికి చెలిపిరి. వీరు వైస్రాయికమిషను ఏర్పాటు నేమాత్ర మంగీకరించుట లేదు. వైస్రాయి కమిషనుకు పార్లమెంటరీ కమిషను కుండు గౌరవ ముండదని, వీరితలంపు. హిందూదేశమునందలి వివేకవంతు లెవరును పైమనుకమిషను నామోదించ రనియు, కార్యక్రమమునందు స్వల్పమార్పుల గావించినమాత్రాన ప్రయోజనముండదనియు, పైమనుకమిషనువా రెట్టియార్థాటములజేసినను, మితవాదులు తోడ్పడజాలరనియు, సీతల్ వాడుగారు చెలిపిన యభిప్రాయములు చాల ఖండితము గ నున్నవి. స ప్రూ గారు గూడ ఈ తీరుననే బల్లిరి. అందుచే మితవాదులు తెల్లకమిషను నెన్నటికిని అంగీకరింపరని నిశ్చయ మగుచున్నది. బ్రాక్స్లే గారు పైమను గారికి వ్రాసిన బహిరంగలేఖలో, రాండు టేబిలు సమావేశము దప్ప వేరొక ఏర్పాటువలన ప్రయోజన ముండదని స్పష్టపరచిరి. ఈ సమయమున ఇంగ్లండు ఎటులమెలగినను, అన్ని పక్షములవారును పైమను కమిషనును బహిష్కరించి, స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు కలసి పనిచేయుట ముఖ్య వశ్యకము. అట్టితరి, భారతీయుల దృఢనిశ్చయము నేరును విఫలపరుపజాలరు.

బ్రిటీషు లేబరు ప్రతినిధులు

ఆగస్టునెలలో బ్రి సెల్సు నగరమునందు అంతర్జాతీయ సాంఘికవాదుల సమావేశము జరుగనున్నది. ఈ సమావేశమువారు, వివిధ దేశములలోని లేబరుపక్షములు పరాధీన జాతుల విషయము నెటుల భావించుచున్నవో, విచారించెదరు. బ్రిటీషు లేబరు పక్షమువారు, జార్జి లాన్సుబరీ, ఆలివియరు ప్రభువు, స్నెల్, బక్సుటను మున్నగు ప్రతినిధుల నీ సమావేశమునకు ప్రతినిధులుగ బంపెదరని తెలియుచున్నది. పీ రేమస దెలిపెదరో ముందుగాని తెలియదు. కాని వీరిలో నెవరును, పరాధీనజాతుల స్వాతంత్ర్యముపట్ల జూపదగిన అభిమానము జూపుట లేదు. లేబరుపక్షమువారిలో కొందరు భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారమును పైకి ఆమోదించుచున్నను, ఆచరణలోనేమాత్రము తోడ్పడుటలేదు. రాయల్ కమిషనుకు తోడ్పడవలయునని, పైసభ్యు లెల్లరును బోధించియేముంసిరి. ఇప్పటికిని వీరివైఖరి మార్పుజెందలేదు. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, వీరికిని, కన్న రెవ్వుప్రపక్షమువారికిని ఆచరణలో నెట్టి భేదము గనుపించుటలేదు. ఆలివియరు ప్రభువుగారు ఇండియామంత్రిగ నున్న సమయమునందే, బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు ప్రయోగింపబడెను. ఆర్డి నెన్సు ప్రయోగమును ఆలివియరు ప్రభువుగారిప్పటికిని సమర్థించుచునే యున్నారు. తగినంతబలము లేకబోవుటచే

ఇతరపక్షములకు భిన్నముగ ప్రవర్తించు వీలులేక బోయెనని, లేబరుపక్షమువారు పప్పుడు సాకుజెప్పించుచుండిరి. ఇప్పుడు మీరు అధికారపక్షవియందు లేకున్నను, పైచునుకమిషనుకు వీరేల తోడ్పడవలయునో తెలియదు. భారతదేశక్షేమమునకు వీరేల విరుద్ధముగ ప్రవర్తించవలయును? ఇంగ్లండులో అన్ని పక్షములవారును ఇంపీరియలిస్టు భావములచే ప్రేరితులయినారునని చెప్పవచ్చును. అన్ని దేశములలోను ఇంగ్లండు ఎక్కువ పరాధీనజాతులను పరిపాలించుచున్నది. అంతర్జాతీయసమావేశమువారి యెదుట, బ్రిటీషు లేబరుపక్షమువారు ఇంగ్లండు చేసినతప్పిదము నయినను అంగీకరింపవలయును. లేనియెడల, ఇంపీరియల్ విధానము నయినను సమర్థింప వలయును. భావిపరిణామ మెటు లుండునో చూడవలయును.

కద్దరు

భారతీయు లీ సమయమునం దొనర్చవలసిన ప్రధానధర్మములలో కెల్ల, కద్దరు నిర్మాణము ముఖ్యమయినది. విదేశవస్తు బహిష్కారమున కింతకన్న ననుకూల సాధన మింకొకటి కనుపించదు. ప్రజలబహిష్కారనిశ్చయమును కార్యరూపము దాల్చజేయుటకు, దేశము కద్దరును దీక్షతో చేపట్టవలయును. కద్దరు సంఘమువారు పంగదేశమునందు తిరిగి బాదాపు లక్షరూపాయలను వసూలు జేయ గలిగిరి. తంతకారకసంఘము జరుపుచున్న కృషిని, పలువురు ప్లాగ్గించిరి. రాజకీయ విషయములవలె, నిర్మాణకార్యక్రమమునకు సంబంధించిన విషయములు గూడ, ప్రజల కాకర్షవంతములుగ నుండునని, సతీత చంద్రదాసు గుప్తగారు కనిపెట్టిరి. నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణావశ్యకత, యిప్పుడు దోచినంత స్ఫుటముగ నిదివర కెన్నడును దోపలేదు. స్వరాజ్యము పరులయన్గ్రహముపై నాధారపడునను నమ్మకము దొలగుటచే స్వశక్తియే ప్రధానాధార మని గోచరించుచున్నది. ఇట్టి సమయమునందు భారతీయులు నిర్మాణ కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపనియెడల, అమూల్యావకాశమును గోల్పోయినవారగుదురు. కద్దరు వ్యాప్తి గాంచినకొలదియు, దాని ధర గూడ తగ్గకమానదు. కద్దరు ధర హెచ్చునియు, కద్దరు ముతకయనియు సాకుజెప్పక, ఎల్లరును దీనిని ధరించుటకు ప్రతిప బూనిన, దేశపు టార్థిక స్వాతంత్ర్యమును, రాజకీయ స్వేచ్ఛయు గూడ తప్పక లభింపగలవు.

కెనియాభారతీయులు

ఫీతాం రిపోర్టు కెన్యాభారతీయుల కన్యాయ మొనర్చెను. సంఖ్యలందు తక్కువయగు యూరసియనుల ప్రాబల్యము సధికముజేసి, అధికసంఖ్యాకులగు భారతీయుల ప్రాతినిధ్యమును తగ్గించెను. యూరసియనులకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొనగ గూడదనియు, సామాన్య నియోజకవర్గమే యేర్పడవలయు ననియు భారతీయులు ఖండితముగ గోరుటయ గాక, తమకు నామినేషనుతో బనిలేదని గూడ జెప్పిరి. ఇందుపై కెనియాగవర్న రగు నర్ ఎడ్వర్డు గ్రిగ్గారు మండిపడి, భారతీయులు అసహాయము నవలంబించిరని నిందించిరి. వీరిపై ఇతరజాతులవారు పగదీర్చుకొందు రను ధ్వని

సూచించిరి. హిల్టను కమిషనువారు భారతీయుల మొరలను విచారించెదరని, గ్రిగ్గారు ఆశబెట్టుచున్నారు. విచారణఫల మేమగునో ముందుగనే చెప్పవచ్చును. కెనియా ప్రభుత్వమువారు సూచించిన ఆకర్షణలకు లోబడక, భారతీయులు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొననందులకు, వాని మాతృదేశమభినందింపకమానదు. ఈ సమయమున ఇండియా ప్రభుత్వము జోక్యము కలుగజేసికొని, భారతీయుల కష్టములను నివారించవలయును. గ్రిగ్గారి నిందలకు తగినప్రతిస్పత్తిర మీయవలయును. హిల్టను కమిషనునందు భారతీయుల నొక్కరినయినను సభ్యులుగ నియమింపరయిరి. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున, భారతీయుల హక్కులను ఇండియా ప్రభుత్వమువారెంతవరకు రక్షించెదరో చూడవలయును.

బొంబాయి ప్రభుత్వ సభ్యుల మాన్యు

బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యులగు సర్ చుని లాల్ మెహతా, సర్ జహంగీరు గార్ల ఉద్యోగ పరిమితి త్వరలో ఆఖరగును. ఫ్రీప్రెస్సు వార్తల ప్రకారము, సర్ గులాంహుస్సేను హిదాయతుల్లా గారిని, జె. బి. కాంగారాని, పైవారల స్థానమున నియమించెదరని తెలియుచున్నది. కాంగారా ప్రస్తుతము అడ్వకేటుజనరలుగనున్నారు. హిదాయతుల్లాగారు మంత్రిలుగ నున్నారు. మంత్రిని కార్యనిర్వాహక సభ్యునిగ జేయుటవలన గలిగెడి నష్టము నిండుక యూహింపవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధులనుండి మంత్రిలను నియమించెదరు. మంత్రిలు శాసనసభకు బాధ్యతవహింపవలెనను నియమము గలదు. కార్యనిర్వాహకసభ్యులటుల బాధ్యత వహింపరు. ఇట్టి స్థితిలో మంత్రిలకు కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వము లభించునను నాశ గలుగుచో, వారు ప్రజల పక్షమున పాటుబడక ప్రభుత్వపక్షము నభిమానించుట సహజము. ఈరీతి మార్పులు, మంత్రిల బాధ్యతను పెంపుజేయుటకు మారుగ, వారిని మరింత నిరంకుశులుగ జేయుటకే తోడ్పడగలవు. ప్రస్తుత సంస్కరణములక్రింద, ఎట్టికార్యము లయినను జరుగుటకు వీలగుచున్నది.

ఇచ్చినను పుచ్చుకొనకుండుట

సామాన్యముగ, ప్రభుత్వమువారు హెచ్చు అధికారములకై పరితపించుచుండురు. ప్రభుత్వములకు నిరంకుశాధికారముగూడ దని, శాసనసభ్యులు వాదించుచుండురు. కాని పంజాబు శాసనసభలో, వేరురీతి జరిగెను. ఎవ్వరియినను లాండురివిన్యాను చెల్లించ నక్కరలేదని ఉత్తరువిచ్చుటకు ప్రభుత్వమున కధికారముండవలయునని, శాసనసభ్యులొకరు గోరిరి. అట్టియధికారము తమకక్కరలేదని, ప్రభుత్వసభ్యుడు చాటెను. ప్రభుత్వమునకు అధికారము ఇచ్చినను పుచ్చుకొనకుండుట వింతగ నున్నదని, మరియొకసభ్యులొకరు చాటిరి. ప్రభుత్వమువారేల యిట్టి యధికారమును స్వీకరింపరయిరి? ప్రభుత్వమువారి కిట్టియధికార మున్నయెడల, రయితులు వారిని వేధింతురని, రివిన్యూమెంబరుగారు సమాధాన మిచ్చిరి. రయితులకు సాకర్వము నీయవలసి వచ్చునను భయముచేత, ప్రభుత్వమువారు తమకు విచక్షణాధికార మక్కరలేదని చెప్పట, ప్రజాసామాన్యముపైగల యభిమానమునకు నిదర్శనము గాజాలదు. రయితుల ఉపశాంతికి వీధు తోడ్పడద రను నాశ కవశాశము గనుపింపదు,

కాంగ్రెసువిజయము

ఇప్పటికిని కాంగ్రెసు పక్షమునకు పలుతావులు జరుగు ఎన్నికలలో విజయము గలుగు చున్నది. ఆంధ్ర దేశమునం దేమి, తమిళ దేశమునం దేమి, కాంగ్రెసు పక్షమునకు విజయపరంపరలు గలుగుచున్నవి. నేటివార్తలప్రకారము, హళారా మ్యునిసిపలు సంఘమునందలి ఇరువది స్థానములలో పదు నేడు స్థానములు, కాంగ్రెసు పక్షమువారి స్వాధీనమయ్యెను. కాంగ్రెసు పక్షమే యధికస్థానముల నాక్రమించుటచే, కాంగ్రెసు ఆశయములను కొనసాగించ వీలగును. కాని, దురదృష్టవశమున కాంగ్రెసు పక్షమునందు కొంతకాల మగునప్పటికి అంతఃకలహములు పెరిగి, కాంగ్రెసు ఆదర్శములు మూలబడు చుండును. ఇట్టి దుస్థితివలన, అనేక స్థానిక సంస్థలలో కాంగ్రెసు పక్షము నిర్విర్య మగుచున్నది. అట్టియవస్థ హళారా మ్యునిసిపలు సంఘమునకు గలుగకుండు గాక యని కోరెదము.

బొంబాయి ప్రభుత్వమునందు మార్పులు

సర్ చునీలాలు మెహతా
సర్ జహంగీరుగార్లు విరమించుట

క్రొత్తసభ్యులెవరు?
బొంబాయి, మే 7:—చునీలేశ్వరునండి (ఫ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధి) యిట్లు తెలిసంపుచున్నాడు.
బొంబాయి ప్రభుత్వమునందు వచ్చేవెలనండి జరుగు మార్పులనుగూర్చి అనేకవిషయ లనుకొనుచున్నాడు. సర్ చునీలాలు మెహతా గారు, సర్ జహంగీరుగారు ఉద్యోగమునండి విరమించుచున్నాడు. సర్ చునీలాలుగారు మరికొంతకాలము పనిచేసెందు రను వార్త లసభ్యులు, వారికి వెంటనే విరమింపవలెనని యున్నది.
సర్ గులాంహుస్సేను హిదాయతుల్లాగారిని జె. బి. కాంగారాని (ప్రస్తుతము అడ్వకేటు జనరలు) క్రొత్తసభ్యులుగ నియమింప గవర్నరుగారు చుంచెదరని తెలియుచున్నది. అప్పుడు మంత్రివర్గములో వచ్చు భారీ సింధిసభ్యులలో నొకరి తొలగింపబడును. (ఫ్రీప్రెస్సు.)

హళారా మునిసిపాలిటీ

కాంగ్రెసు అసభ్యులు ఎక్కువమంది గెలుచుట
కలకత్తా, మే 7:—నేడు హళారా మునిసిపాలిటీకి జరిగిన బై ఎలక్షనులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు యిరువురు గెలిచిరి. ప్యూలెత్రముగ నిలచిన హళుగు అభ్యర్థులు ఓడిపోయిరి. ఇప్పటికి జరిగిన 20 స్థానముల ఎన్నికలలో 17 వరు కాంగ్రెసువారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ వర్తమా మునిసిపలు బోర్డునందు కాంగ్రెసుపక్షమే యెక్కువబలము కలిగియుండును. (ఆ. ప్రె.)

మితవాదులకు విన్నపము

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి ఆహ్వానము

సర్వపక్షసమావేశమునందు పాల్గొనగోరుట
ఆలహాబాదు, మే 7:—కాంగ్రెసు ప్రధానకార్యదర్శి బొంబాయిలో 10-వ తేదీన జరుగు పర్యవక్ష సమావేశమునకు శేషనంద లిబరలు ఫెడరేషను (మితవాదపక్షము) ప్రతినిధులందరిని ఆహ్వానించుచు ఒక విన్నపము ప్రకటించిరి. ఫెడరేషను క్రిందటి పథిలో వీరు ఎన్నుకొనబడిరి. వీరిలో చాలవారిది యా దినవవారితో సహా సభకు రానున్నారు. సర్ లేబరువారు పాల్గొని య. చింతామణి, సర్ పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యగారు, సర్ చినునులూలు కెతల్వారు, సర్ మోరోపంతుజోషి, జె. కె. జాను, వి. ఎం. కెల్కారు, వ్యూరమునాథ కులజ్రాగారు. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, మే 7:—లాహోరు ఎలక్షను పై వై రంపె నీ డెడ్డురులు లాహోరుకివచ్చులాలు మున్నగువారు గవర్నరునకు శత్రు మాట్లాడు పోయిలదంపతులకు నిండుగాంచిరి.

భాదీ ప్రచారక సంఘమువారి పర్యటనము

జయప్రదముగా జరిగినది

వంగదేశములో లక్షరూపాయలు వసూలైనవి
కలకత్తా, మే 7:—భాదీ ప్రచారక సంఘమువారి సోదరభ్రాతృ కళాకారుల భాదీ ప్రచారక సంఘమువారి కొనసాగిన యాచార్యసంవర్ధకుల మనలాలోకాభిరూప భాదీ యాచార్యముల చాల అభివృద్ధిగాంచినదని నడిచిన వంగదేశమున దాదాపు లక్షరూపాయలు వసూలైనవి. భాదీలో తాలూకాకు అవసరముగా తాను బోలవలసినట్లుచేత నింక వంగదేశములోనుండు టకు వీలులేదని యతడు చెప్పెను. వంగదేశము తనచేతనే నంద వరకు భాదీకిసాయము చేయవలెనని యతడు కోరెను. శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారు వంగదేశమున భాదీ ప్రచారకుల సభి నందించెను. భాదీధరలను యింకా తగ్గించవలెనని యతడు కోరె ను. వివిధ భాదీ ప్రతిష్ఠాపనలు కలసి పని చేసి న యెడల మంచిఫలితము కలుగగలదు. బహిష్కారద్యమము భాదీప్రచారకులకు కొంచెము అంతరాయము గలిగించునేమో యని యతనికి భయము. కాని అన్నిపార్టీలవారును, అంతు చాయకులును భాదీపట్ల అభిమానము గలిగియుండుట సంతోష కరమని యతడు నడిచెను. శ్రీయుత సంఘబహిష్కారద్యమము నెగుటకు భాదీయభివృద్ధికిన్నే వేరుమార్గములేదని యతడు నడిచెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

పర్యటన జయప్రదముగా జరిగినది

కలకత్తా, మే 7:—శ్రీయుత రాజగోపాలాచారిగారు జులైలో బహిష్కార బాంధాయి మొయల్లో కలకత్తావల్లిరి. 12 మేనాడు అభివృద్ధిరత తంతుకారకసంఘసభకు వారు సభ్యులై నుండురు. ప్రచారకసంఘమువారు వంగదేశమునుండి వనలిపోవునప్పుడు శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి చూట్టడగా, భాదీపరి స్థాన్ వ్యవస్థాపకుడు సతీష్ చంద్రదాస్ గుప్తాగారు, వారి పర్యటన జయప్రదముగా జరిగినదని చెప్పెను. నాయకులు 80 సభ్యులలో ను పన్యసించిరి. ఆ సే క వం ద ల ప్రజలతో ముచ్చటించిరి. వారికి జరిగిన మర్యాదలు, వారిహితభోజనము వినినవైఖరియు నిర్మాణకార్యక్రమము నుడల ప్రజలకుగల యభిరుచిని వ్యక్తపరచిరి.

(ప్రీ. ప్రెస్.)

అసోసియేటెడ్ స్పెషల్ తంతివార్త

మాకు యుద్ధే అందిన అసోసియేటెడ్ స్పెషల్ తంతి వార్తలో యాభివృద్ధిగానున్నది.

భాదీప్రచారకసంఘమువారు వంగదేశమును పదిలిపోవు చున్నప్పుడు, సతీష్ చంద్రదాస్ గుప్తాగారి క్రింది ప్రకటన గా వించిరి.

“నేట్ జర్నల్లో బహిష్కార శ్రీయుత రాజగోపాలాచారి, మనలాలోకాభిరూప, శంకరలాల్ బాంకర్ కలకత్తాకు ఏప్రిల్ 5 తారీఖున వచ్చి వంగదేశములో నెలకోజాలు పర్యటన గావించిరి. అచార్యగారు వారితో నుండిరి. నేనును ప్రస్తుత వంగదేశములోనుండిరి. కలకత్తాలో ఉపన్యసించుట, డబ్బు వసూలుచేయుట మి క్రమేగాక ప్రచారకసంఘ మువారు బహిష్కార, రాజ్ మే, నోగోన్, రుబల్ హట్టి, బరీహార్, మహాదేవ్ పూర్, డిజ్ పూర్ కామిల్లా మైలిట్ మొదలగు స్థలములకు వెళ్లిరి. కొన్ని కారణములవలన వారు ప్రజలందరినం ది విరాళములను కోరక భాదీయందు అభిమానముగల కొలది ముందస్తు సేతులను మాత్రమే దర్శించిరి. క్రింద నివ్వబడు విరాళములను భాదీఉద్యమమునకు పార్టీవివక్షణలేక నందరు సహాయముచేసినట్లు తెలియగలదు. వంగదేశములో జరుగుచున్న భాదీపనియెడల ప్రజా సాయమునకు కభిమానము కలిగినది. చాలజిల్లాలలో కరువులవలన డబ్బువసూలుకు అంతరాయము కలిగినది. జరిగినయీపనికి చాలముట్టుకు మనలాలోకాభిరూపే ప్రతీకసాక్షాతులు. దాదాపు లక్షరూపాయలు వసూలైనవి. ము వ్వుది సభ్యులలో నాయకులపన్యసించిరి అనేక శ్రీయుతభాగవత జరిగినవి. అచార్య పి. సి. శేగారు తనయభిమాన వాగ్దోషిని ప్ర సంగించిరి. రాజగోపాలాచారిగారి వాక్యానుక్రమము, సరసశ్లో కముల నచ్చతెప్పక క్రియ సంఘమువారి ప్రచారములో చాల ఉపయోగకరమైనవి. నాయకుల ఉపన్యాసములను ప్రజలు విని జభోంబిజాడ, ఉండ్రేకరమును రాజగోపాలాచారిగారున్న సమీపిగా నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటయందు ప్ర జలకభిరుచి కలుగుచున్నదని తేలుచదగలదు. ఈ ప్రచారము

వలన వంగదేశములో భాదీ ఉత్పత్తి హెచ్చుకొనవని కోరు చున్నాను. ప్రచారకసంఘమువారు వంగదేశములో భాదీ ప్రచారకలతో మాట్లాడి వాగ్దోషిగలములను త్యాగము నకును, ఓర్పును చాల సంతోషించిరి.

ఈ పర్యటనమును జయప్రదముగా నొనర్చిన సంఘము లకు, నేను వందనము లొనర్చుచున్నాను.

వంగదేశమున వసూలయిన (రవ్వలు 9) కేలు చాటివే.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేపనివాండ్ర సంఘము

నిన్న సాయంత్రము పెరంబూరు రైల్వేస్టేషనుకు రైలు దురుగానున్న మునుదానకుండు పైసంఘమువారు పహాజేత సాధారణదళను జరిపి వంపు అభివృద్ధియను మార్గముల పాలో చించిరి. శ్రీయుత అప్పాస్వామి నాయకగారి రన్యక్షత వసీం చియుండిరి.

సంఘకార్యదర్శియగు డి కొలంబైగారు క్రథమమున ప్రసంగించుచు రైల్వే ఇలాకా పని చేయు ప్రతివాదులను సంఘము నందు సభ్యులు గా నుండునట్లు చూడవలెనని పార్లమెంటరీ సభ్యులు కొందరు హిందూదేశమునకువచ్చి ఇచ్చట పనివాండ్రుని బాగుగ తేదని యుండులకై శాసనసభలయందు తీర్మానములవల్ల బాగుచే యువలసినదనియు నుద్దియించిరి. పనివాండ్రుని తీర్మానముల వల్ల నన్న వాండ్రందరును యేకమై శ్రీమమును అందోళనము కావించ వలసియుండును. సభ్యులకుంబయల ఉపయోగార్థమై మూలధనము నేర్పరచవలసినదని హెచ్చరించిరి.

మహాసావి నాయకగారు ఉపన్యసించుచు రైల్వేఇలా కాలోనున్న వారందరు సంఘసభ్యులై ధనపహాయముచేయు చుండిననేగాని తమస్థితి అభివృద్ధిచేయవలసినదని సలుపు ఆందో ధనను తమ అధికారులు గమనింపజాలరని.

సభాపతికి వందనములతో సభ ముగియబడినది.

వివాహపు డోరేగింపులో బాణసంచా

పదిమంది చనిపోవుట, 50 మందికి గాయములు
రావల్పిండి, మే 7:—వివాహసమయమున జరిగిన డోరేగింపునందు బాణసంచాకాల్పుచుండ ప్రమాదవశమున పదిమంది మరణించి 50 మందికి గాయములు తగిలెను. పెండ్లి కొడుకు సోదరుడును మేనమామయు చనిపోయినవారిలోకలరు. గాయపడినవారు ఆస్పత్రిలో నున్నారు.

నీటిలో పడి పిడుగు తప్పించుకొనిరి
నోవాకాలి, మే 5:—మేఘజానలలో పడవలో పో వుచున్న ప్రయాణికులమీద పిడుగుపడినది. ఒక ముసల్మాను చనిపోయెను. ఇంకొక ముసల్మానుకు కొంత హానికలిగెను. విగిలిన ప్రయాణికులు అకస్మాత్తుగా నీటిలోపడి పిడుగువలన మరణము తప్పించుకొనిరి. (ప్రీ. ప్రెస్.)

దివాలాయగుటచే నృత్తితప్పెను
రంగూను, మే 5:—అనేకలక్షలకరొరయగు మూలా అను మహమ్మదీయుడు యిటీవల దివాలాపెట్టికను దాఖలుచే సెను. అతనిని కోర్టువారు విచారణచేయుచుండగా ఆరాత్రి నా డుర్బులడయ్యెను. అతనిని మోటారుమీద యింటికి తీసికొని వెళ్లిరి. కాని అతడంతకంతకు నిరసించి స్వార్థకముకప్పియుండి ను. విచారణ వాయిదాపేయబడినది. (ప్రీ. ప్రెస్.)

పుత్రకోకం-ఆత్మహత్య
గుజరాత్, మే 7:—కాలేజిలో చదువుచున్న తన కుమారుని మరణము పహింపలేక ఒకశిక్ష్యుగృహము నల్లమం దు తిని ఆత్మహత్యగావించుకొనెను.

కొల్లెరురాజు యువారపు పయనము
బామి, మే 7:—సర్ పారికింగుగారు మే 21 వ తేదీన ఇల్లాండునకు బోయెదరు. వారు తేదినయమున సంస్థానవర పాలనను ముగ్గురుమంత్రులు జూచుచుండురు.

ఖద్దరుపై పన్ను తొలగట
లూథియానా, మే 7:—స్థానిక మునిసిపలు సంఘము వారు పన్నుల విధానమునుమార్చి ఖద్దరుపై యిడివరకు ముఱుగు నకు 8 అణాలు విసూలుచేయుచుండిన ఓర్వకాయ పన్ను తొలగించిరి.

కరోలు రాకొమరుడు

రాజ్యమును దీసికొను తలంపులేదట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)
లాడన్, మే 8:—రాజ్ కుమారుల రాజకీయ ప్రచారమును సలుపుటచేదయందు రుమేనియాలో రాను సేహా పనమును తీసికొనుటకు పెదముగనులదీనని ప్రకటనలను బరపు టకు విమానముల నేర్పాటు చేయలేదనియు కరోలు రాజ్ కొమరుడు బెలపుచున్నాడు.
కరోలునుగూర్చి రుమేనియా యధికారులట్లు బెలపు చున్నాడు. రాజ్యమక్కరలేదని ఆతడు హామీచేయుచే ఆత డుచేయు పనులన్నియు వ్యక్తితరముగాని రాజ్యమున సంబం ధించవు. రుమేనియాకు 10 సంవత్సరములవరకు ప్రభుత్వము సమృద్ధిచనిదే రాననిరి. కరోలుకు రుమేనియాలో తోడ్పడు వారెవరులేరు.

ఆపను రషియా నైనిక బడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)
రషియాలో నైనిక బడంబడికను అమానుల్లా రాజ్ గారు నిరాకరించిన పదంతులు అప్పియమని అధికారులు బెలపుచున్నాడు. అట్టి ఆలోచనలే లేవట. అందుచే ఆతడు అంగీకరింపజాలని నిరాకరించుటగాని జరుగలేదు.

కెయిరీలో కమ్మానిస్టులను బట్టుకొనుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)
లాడన్, మే 8:—పాతీసువారు అధికారమునాడు కమ్మానిస్టులను బట్టుకొని 18 మంది అరెస్టుచేసినట్లు. ఇందులో విస్తారము ఇటలీ గ్రీస్ మున్నగువారు. వారిని ప్రవాసమును కంపెద రిజిస్ట్రేషన్ చేయించెను.

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము సభాద్యయము

కలకత్తా, మే 7:—సామ్రాజ్య శాసన సభ్యులగు సత్యేంద్ర చంద్ర మిత్రగారు స్వరాజ్యపార్టీ ప్రభోధకులు (విప్స్) రాజోవు నూతన రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గూర్చి యిట్లు తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించుచున్నారు:—
ధిల్లీలోని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు అసెంబ్లీ సభ యను స్థేలు కాన్సిలును రెండు శాసనసభలలో విభజముగా కలవో అట్లే రాష్ట్రీయ శాసన సభలకు అనగా మద్రాసు కలకత్తా మున్నగుచోట్ల రెండే శాసనసభలు. ఏర్పాటు చేయ వలెనని సయమును కమిషనువారు ఊహించుచున్నట్లుగా తెలి యుచున్నది. ఇట్లు చేయుటచుండిదే కాని ఒకవిధమైన కట్టు డిట్టుము ఉండవలెను. ప్రభు సభలకు చేసిన తీర్మానమును పై అధికారముగల సభివారు రద్దుచేసినయెడల యీ సభాద్య యమువల్ల ప్రయోజనముండదు.
ప్రజాయిత్రాభిలయందు మంత్రులకుగల అధికారము నామమాత్రావశిష్టము చేయబడినది. శాసనసభలలో ప్రజా నియోజక సభాధిక్యము కల దని యె డి కే లే గా ని ఆ యా ని యో జ క వ గ్గ ము ల నిర్ణయము తంత్ర యంత్రముగా ఏర్పాటు చేయబడునట్లు ప్రజా ప్రతినిధులు ఒక్కొక్కటిగా ఏ కమయములోను ఏకీభవించవలసినట్లు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము ప్రత్యేక పరిపూర్ణాధికారము పై లో పములు నివారించబడిననేగాని ఏదీరదు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

సుప్రసిద్ధనాటకములు

(వి. లక్షీకాంతకవి)	4718
సత్యహర్షోద్రయము	1-0-0
సాతాజియము (శృంగారరసము)	0-12-0
చిత్రమాధవనాటకము (comedy of errors)	0-8-0
హాస్యరసప్రధానము (దంటు సుబ్బావధాని)	0-8-0
వివేకచూడామణి (శ్రీశంకరాచార్యులు)	1-0-0
(సుబ్రహ్మణ్యభాగవతుల ఆర్థ తత్వవ్య విశేషాంతములతో)	1-0-0
శ్రీకృష్ణలీలము (సుబ్రహ్మణ్యభాగవతులు)	0-1-8
భజగోవిందకోకములు (సుబ్రహ్మణ్యభాగవతుల) పద్యములతో	0-1-0
శ్రీలక్ష్మీనృసింహస్తోత్రము	0-1-0
విక్రొరియాడిపో, మైలాపూరు, ముద్రాను	

1. విద్యావిధానము:—విద్యావిధానము చాల తాపభూయిష్టముగనున్నది క్రైస్తవవిద్యమిత పెనుచులగ్నినను ప్రాథమికముగాక పెనుకొనియున్నారు. ప్రాథమికపాఠశాలను విద్యన బాటుదు జీవితమునందలి సామాన్యవిద్యములను గమనించు వాడుగనుండువలెను. నిజముగ ప్రస్తుత ప్రాథమికపాఠశాలను వదలుచున్న బాలురు అట్లు సామాన్యజీవితమును గడుపగలుగుచున్నాడా? ఎంతమాత్రమును లేదు. ప్రస్తుతము దేశమునందు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము పొందుచున్న పరవతినంపుములు, మోటరు, ప్రజాప్రభుత్వము, స్థానిక సంస్థలు, వ్యవసాయకాభివృద్ధి

నూతనము, మొదలయినవానిని గూర్చి ప్రాథమిక పాఠశాల వదలు బాలలకి తెలియవలసినదా? వీనినిగూర్చి చెప్పుటకు ప్రభుత్వమువారి ఆంగీకారమునుపొందిన ప్రాథమికములకమున ఇప్పుడు పాఠశాలలు 1 మొదలు 5 తరగతులలో ఇప్పుడుచెప్పు విద్యావ్యవస్థను, పరిశీలనగ్రంథమును, దేశీయవిజ్ఞానమున కనుకూలమైనట్లు సవరింపవలయును. అట్లుసవరింపబడిన విద్యావిధానమును పూర్తిగ ఆమోదనందునట్లు విద్యాబోధకుని తయారుచేయవలెను. కావున ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి చేయు ఏకాగ్రసమనందైనను, విద్యావిధాన పరిశీలనగ్రంథముల నిర్ణయమునుగూర్చి ఖండితమైన ఏర్పాట్లు సూచింపవలెను.

2. విద్యాబోధకుడు:—విద్యావిధానమును ఉపాధ్యాయుడు తాళిపుచ్చెనంటివాడు. అట్టితరీ విద్యాబోధకునియందు ఇప్పుడు లేకమాత్రమైనను గౌరవములేదు. విద్యావిధానమునందు ఉపాధ్యాయునియొక్క వ్యక్తి (పర్సనలిటీ) అన్నిటికన్నను అతిప్రాముఖ్యమునందని" అధికారులు గ్రహింపకుండ యున్నారు. వీనికివ్యతిరేకము బహుస్వప్నము. జీవమాత్రములు అతిదుర్లభముగనున్నది. ప్రస్తుతము ప్రాథమిక పాఠశాల ఒక్కటికి పగలున రూ. 317 లు ఖర్చుఅగుచున్నది. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి రు. 8 లు ఖర్చుఅగుచున్నది. ఉపాధ్యాయుని పగలున రు. 13-12-0 అకూలు ముట్టుచున్నది. ఆమెరికాయందు పల్లెపాఠశాలలో బాలునకు 95 రూపాయలు, ప్రయివేలు పాఠశాలలో 110 రూపాయలును ఖర్చుఅగుచున్నది. సర్టిఫికేటులేని పల్లెటూరి ఉపాధ్యాయుని కి నెలకు 189 రూపాయలు జీతమును ముట్టుచున్నది. 1922 సంవత్సరమున సర్టిఫికేటు పొందిన ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయునికి నెలకు రు. 355 లను certificate పొందిన యుపాధ్యాయునకు 188 రూపాయలును ఇంగ్లండు దేశమున ముట్టుచున్నది. వారి జీవితపుఖర్చు హిందూదేశములోని ఖర్చుకన్న రెండుమూత్రమే ఎక్కువ. జైలుభోజనము ప్రకారము రెండుగురు పట్టుకున్న కుటుంబములో పెద్దవారికి పెద్దముత్తమును చిన్నవారికి చిన్నముత్తమును, ఉపయోగించినయెడల బాగు ఖర్చు నెలకు 28.9 లేక సంవత్సరమునకు 287 రూపాయలు ఖర్చు అగునని Indian Economic Association లో ఋజువు చేయబడినది. ఇట్టి పరిస్థితులలో పగలున రు. 13-12-0 నెలకు జీతమును పుచ్చుకొనుచున్న ఉపాధ్యాయునివలన దేశమునకుగాని విద్యాభివృద్ధిగాని ఏమైన లాభముగలదా? సోదరులారా ఉపాధ్యాయత్వము నవలంబించువారికి దరిద్రము జీవితముగలదవుటకై అందొకన మొదలయినది లేకండయింపవలెను. మనస్ఫూర్తిగ పనిచేయుటకు మానవు ప్రాణముతోనుండినమా జాలదు. బలముకలిగినాడ యుండవలెను. లార్డు మెప్పకొయిన 1914 సం॥మున ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి సుమ ఈవిధముగ చెప్పియున్నాడు. "ప్రాథమిక పాఠ్యనిష్కృతపాఠ్యాయునికివచ్చు కొద్దిజీతములను, ఉపాని తక్కువ జీతములను అందరును విప్పుకొనినవివ. ప్రాథమికవిద్య సేర్పకొనిన విద్యార్థి, జీవితములో విద్యవలన కొంతవరకైనను లాభమును పొందవలయుననిన ఒకవిద్య కేవలము చైతన్యవిహీనమైయుండక కళాపరిపూర్ణమై నెలయునుండవలయుననిన ఉపాధ్యాయులయందు ఎక్కువ ఆర్థికతలు, ఎక్కువ తెలివితేటలు వారికిగల జీతములు తప్పనిసరిగ యుండవలయును. ఇకముందు ఏవిధమున ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి ఆలోచించినను, ఉపాధ్యాయుల యోగ్యతలయందును, వారికివచ్చు జీతములయందును, అభివృద్ధి కనుపరచనియెడల విద్యయందు ఎట్టి అభివృద్ధియు రానేరదు."

ఇందు సత్యమెంతే గలదు. ఉపాధ్యాయుని యోగ్యతల తక్కువగనున్నవి కనుక, వారికి జీతములు ఎక్కువచేయుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు సాకుచెప్పదు. ఉదాహరణకు గాని వాని నిజమైన కారణముల నాలోచించి విద్యాభివృద్ధి చేయుటకు పూనుకొనలేదు. దీనికి ముందు ప్రభుత్వమువారి లోనే యున్నది. ప్రభుత్వమువారు తక్కువయోగ్యతలు వారిని విద్యాబోధకులుగ తీసుకొనకుండ వీలయింపరాదు? తనరకును తీసికొనినవారికి అభివృద్ధి చేసికొనుటకు అవకాశము లేదు. ఇకముందుండియెనను తక్కువవిద్య వారిని ఉపాధ్యాయులుగ చేయకుండయింపరా? తమ యోగ్యతల నెక్కువకొనుటకు ప్రభుత్వమువారిని ఎన్నియోసంవత్సరములనుండి ఉపాధ్యాయులనుగమండిగాని ప్రభుత్వమువారు ఇంకెవరకును అట్టి అవకాశముల నివ్వలేదు. కాని జీతములు తక్కువనిచ్చుటకుమాత్రము తక్కువయోగ్యతలు కారణముగ చూపుచుందురు. ఇక ఉద్యోగమునుగలది విచారించుచు. ప్రతియుపాధ్యాయుడును నిర్భయమున మనస్సుతో నిర్విచారమున హృదయముతో ఉద్యోగమునందుండుటలేదు. "దినదిన గంభీరమయ్యే ఆయుస్సు" అనునట్లు ఏదినమునకాదినమునకే ఉద్యోగముండువా యూదునాయన యాందోళనతోనే యున్నాడు. అధికారులకు ఉపాధ్యాయులనుతీసివేయుట, సస్పెండుచేయుట, జరిమానా విధించుట, లేక ఇతరవిధముల శిక్షించుట యనిన

పిల్లి ఎలక, పరలాలువాడినట్లే. ఇట్టి అంభికృత సిలిలోనుండి ఉపాధ్యాయుని విద్యాభివృద్ధికి యెమునతోడ్పడునా? వాని జీవితము రేగును ఉద్యోగమునెట్లు నిలుపుకొందునా యనెడు వాస్తవో నింపియుండునేగాని, విద్యాభివృద్ధినియెమున యెచ్చేయనేచేయదు. దీనికితోడు అనుభవము వచ్చినకొలది విజ్ఞానము అనర్హత హెచ్చుచుండును. ఏపదునయిదు, ఏ సంవత్సరములో ఉద్యోగమునయుండి, పెద్దవాడయినాడని సంకతోనో, లేక నవీనపథకులు తెలియవనెడు కారణముతో ఉద్యోగమునుండి పరపుచ్చుకొను మనుట తటస్థమయి, తదుపరి వా డెన్ని సంవత్సరములు జీవించియున్నను జీవించుటకు దుర్లభము. కావున ముసలి తనము వారికి సహకారమునట్లు వానికి కొన్ని పదుపాతములు చేయవలెను.

కాన ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధి కారకము చేయుట చట్టమునందునను, ఉపాధ్యాయుని జీతము, అభివృద్ధి, ఉద్యోగ కాలనిర్ణయము ముసలికొన కనుకూలమయి యేర్పాట్లు ఉపయోగముండదు.

3 తనిఖీ:—పాఠశాలల పరిశీలన తనిఖీయుండవలెను. ప్రస్తుతము మనదేశము నవ్వించుచున్న పద్ధతి సరియైనది కాదు. అందు ఉపాధ్యాయుడొకరికొకరియే ఒకరిని చూచి ఒకరు అనుమానము పడెందురు. ఉపాధ్యాయుని యొక్కయు పరిశీలకారియొక్కయు ఆదర్శము ఒకటిగనే యుండవలయును. తనయనుభవము గ్రహణమునవలన పరిశీలకారి ఉపాధ్యాయునకు మాధ్యమముగా నేర్పితునిగను ఉండవలయునేగాని, అపరాధపరిశీలకుగ నుండరాదు. పరిశీలకారులు తాము పరిశీలించిన పాఠశాలలోని రిజిస్టరు, గ్రమముల మొదలయినవానిని గురించి ప్రకటించుటలో, ఒకపరిశీలకారియయినను ఇంతవరకు ఎడమమాడ, ఉపాధ్యాయుడు పాఠశాలయందుచేయుచున్న విద్యాగమనికాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నదో వ్రాయుటలో, చేయకుండుట పరిశీలకారియొక్క లోపమా? కాదు. విషయమందే చేయుటకు వీలులేదు. మన రాష్ట్రానిలోని డిప్టీ ఇన్స్పెక్టరునకు పగలున 178 పాఠశాలల తనిఖీ చేయవలసిన కలవు ఆఫీసు పనికి కొన్నికొంతానుమామించిన రోజున కొక్కపాఠశాలయెనను తనిఖీచేయుట వీలులేదు ఫిలిప్పైను దీవులలోని పాఠశాలల తనిఖీదారునొకటయ ఒకనికి రెండుపాఠశాలయెన గలరు. కనుకనే అక్కడ విద్యావిధానము అంత, మరుగుగ సాగుచున్నది. ఇట్లు పరిశీలకుల విషయము ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించుదురా? ఇది డబ్బులేదు.

కావున ఉపాధ్యాయసోదరులారా! ప్రభుత్వమునకు చేయు చట్టమునందు దీని విషయమైన ఏర్పాట్లు కూ: యుండవలదా? మీరు చాల మార్తదేశములనుండి వచ్చియున్నారు. మీరు మనస్ఫూర్తికమైన స్వాగతము. మీరు నేచేసిన నూతనము అనవరముని తోచినయెడల తీర్మానమునూపకముగ చేసి మన యభివృద్ధికి పాటుపడుదు మరల యొకసారి మనస్ఫూర్తికము స్వాగతమిచ్చుచున్నాను. మరియొక విశేషమున యదృష్టవశమున మనకు శ్రీయత సర్వోత్తమురావుగారు ఆధ్యక్షులుగనుండుట తటస్థమైనది. నేను వారినిగూర్చిగాని వారి తెలివితేటలు విద్యయందలి అనుభవమును గూర్చిగాని చెప్పనావలసివచ్చును. జగమెరిగిన బ్రాహ్మణునకు బందెమేల? విశేషముగ ఆలస్యముచేయక సరాసరి కార్యక్రమమునకు తీసుకొనిపల యునని శ్రీయత సర్వోత్తమురావుగారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

పెండి కుమారుడు విషము త్రాగుట
యోబాబులు, మేనెల 7 తేది:— ముగ్గురకాలయందు ముర్తిజాపూరు అను గ్రామములో ఒకవింతయగు ఆత్మహత్య జరిగెను.

టి. యస్. కోరి గారు కాసనపట్టణం, వీరి కుమారుడు రామారావు టి. యస్. సి. పరిశ్రమలో కృతార్థులయిరి. వీరికి వివాహము నిశ్చయముయై తల్లి పెళ్ల నలసియుండినది. నాసికలో వివాహము జరుగవలెను. ఆనాడు వివాహమునకు బయలుదేర వలసిన రయిలుబండి ఎట్లో తప్పిపోవుటలు పెండికమారుడు ముర్తుజాపూరులోనే అగిపోయెను. అతడు ఆ సమీపములో నున్న తోటలోనికివెళ్లి విషముబ్రుంగి మరణించెను. పెండి కుమారుడు ఎందులకో విరక్తికొంది ఆత్మహత్య జేసికొంటినని యొక ఉత్తరమువ్రాసి చనిపోయెను. ముర్తుజాపూరులోనే కాక తాళియముగా అగిపోయిన పెండికమారుని తండ్రి పెంటనే నాసికకు పెండికొమ్మరై వారికి యావార్త తెలియదా? తెలియజేసెను. పెండికమారుని తల్లి సమీపగ్రామములోనేయుండెను ఈవార్తవిని మొదటఉరిబొగిని మరణించెను. (ఆ.పె)

వారణాసి
కాక మునిసిపాలిటీవారు మగనలలు గాంధీగారి మరణమునకు విచారము దెచ్చుచు తీర్మానించిరి. కానితో కలరా వ్యాధించినది. అనుజినము చావు లభికమగుచున్నది.

డా॥ బినెంటుగారి యూరపు పయనము

బొంబాయి అఖిలపక్షసభ నలంకరించుట
డా॥ అనిబినెంటుగారు యూరపునకు బోకపూర్వము బొంబాయిలో జరిగినపు అఖిలపక్ష సభకు హాజరగుదురు. డా॥ బినెంటుగారు ఆసాసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రెసిడింట్తో నిట్లునుడివిరి:— క్వినుహోలలో నే నొసగబోవుమొదటి యువస్వామయన కనుకూలముగ సకాలమున ఇంగ్లాండు చేరుటకు వచ్చేజూను 2 వ తేదీని బొంబాయిలో ఓడనెక్కెదను. నేను మాచ్చటించబోవువిషయము "పశుబలముతో కూడిన సామ్రాజ్యమా? లేక స్వతంత్రదేశములయొక్క పశ్చేక్షనమా?" యనెనది. లండనులో నాలుగు మేన్ వద్దరులో నొక యువస్వామయివిషయముననే యువగబడుదు. భారతదేశ పశుతనిజపరిశీలకుల బ్రిటిషుప్రజల కెటించి భారతదేశమునకు అధినివేశముల స్వాతంత్ర్యమునొసగుదని ప్రచారములపురు అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములను గోల్పోయిన యవివేకమును ఇంగ్లాండుదేశము వీడునట్లుచేయుటయే నేనిపుడు యూరపునకేగుటకు నాముఖ్యోద్దేశ్యము. భారతదేశము సామ్రాజ్యములో నొకస్వతంత్రదేశముగ నుండవలెననుటకు కారణమేమన వర్ణవిభేదములను తొలగించుటకు నాకు యింతతంటె శ్రోక మార్గము కానరాలేదు. ఏషియాటిక్ నానావానిసమితి నొక దానిని ఏర్పాటుచేయవలెనని అనుమల్లారాజాగారు నడుపుట వలన ఏషియాఖండ ప్రజలకు ఆ ఖండముమీద నభిమానము వృద్ధియగుచున్నదని స్పష్టమగుచున్నది. దీనిఫలితము కలంగకతిప్పదు. కానియిది యుద్ధమువలన కలుగుటయో లేక శాంతి మార్గమువలన కలుగుటయో తెలవారిపెనా భారపడియున్నది. ఈప్రశ్న బ్రిటిషువారికి కడుముఖ్యమైనది. ఏమన వారి సామ్రాజ్యమందు గలప్రజలలో 7 గురికి ఒక్కరు చొప్పునమాత్రమే తెల్లవారుకలరు.

నేను ఎచ్చే ఆగస్టుమాసాంతమునకు తిరిగి భారతదేశమునకువచ్చెదను. వాభావికార్యక్రమము ముఖ్యముగా నాయూరపు దేశపర్యటన ఫలితములమీద నాధారపడియుండును. నైనునుసంఘము భారతదేశమునకు అధినివేశనస్వాతంత్ర్యము నొసగవలెనని విభాష్య చేసి యట్టి యుద్దేశము ను వారు ప్రకటింపక బోయినచో ఆసంఘమీద మృగరామును బలపరచి యా దేశమునకు ఆసంఘమువారు తిరిగివచ్చునపుడు వారిప్రారంభపర్యటనమునకు వారికిగలిగిన బహిష్కరణమే మరల నీదేశమున కలంగజేయుటకు నేను ప్రయత్నించెదను.

నేను బ్రిటెన్లనుకు చాలండునకు గూడబోయెదను. గాన యూరపు దేశముంతయు గతవత్సరములో మీవలెతిరుగుట కవకాములేదు. బ్రిటిషుకార్మికపక్షమువారి నెట్లులాంగడియుదురని యగు డా॥ బినెంటుగారిట్లు నుడివిరి. నాయావచ్చుకొని వినియించి వారిని తమ తప్పు మార్గమును గుర్తించెనట్లు చేసెదను. వారు నాయుద్దేశముల నంగీకరింపకును వారుమాటలు శ్రద్ధగా వినగలరు. భారతదేశ స్వతంత్రాభిలాషులై బ్రిటిషు తేరురు పక్షమువారు మెనగనిచోవలె వారికి అంతఃకలహములు జనించుట తస్యము. అంతః కలహములవలన వచ్చే జనరల్ ఎలక్షనులో వీరుఅధిక సంఖ్యాకులుగ నెన్నుకొనబడరు.

పరిత మెరీలార్ నెహ్రూ గారు నావలెనే భారతదేశమున కభివేక్ష స్వాతంత్ర్యమును కోరుచుంన్నందులకు నేనెంతయు సంతోషించుచున్నాను; అని డా॥ బినెంటుగారు చెప్పిరి.

నైనునుకమిషను బహిష్కారము

ఎం. కె. ఆచార్యగారి ప్రచారము
చిదంబరం, మే 7:— నైనును కమిషను బహిష్కారము; స్వదేశీ ఉద్యమప్రచారమునకుగాను ఎం. కె. ఆచార్యగారు యొక్కడకు వచ్చినపుడు జాతీయ సేనాపతిని ప్రారంభింప తలచెట్టిరి. కాంగ్రెసు కట్టుబాటులు చెడినవనియుతాము కాంగ్రెసునకు తోడ్పడవలెననియు జెప్పిరి. కొందరు ఉపస్థాపకులు ఆచార్యగారి మార్పును విమర్శించుచు మాట్లాడిరి.

ఆంగ్లో ఇండియను సంఘము
కలకత్తా, 8:—ఆంగ్లో ఇండియను దామిపై యూరోపియను సంఘమువారుకలసి స్థామా టరీకమిషనుకు ఒకటే మెమోరాండా దాఖలుజేయ నిశ్చయించిరి. వివిధరాష్ట్ర(పరినిధుల కార్యనిర్వాహకవర్గముకటి యేర్పడెను. వారు మెమోరాండా తయారుచేయుదురు. ఈ సంఘముతరపున కర్నూ గిడ్డుగారు నైనునుకమిషను యెదుట సాక్ష్యమొసంగెదరు. కలకత్తా, చేరువ భారీపూరునందున్న నామహద్రులు నైనునుకమిషను యెదుట సాక్ష్యమొచ్చుటకు నిశ్చయించిరి.

కమ్యూనిస్టులతో జేరి పనివాండ్రు సంఘములు కుట్ర నలుపుచున్నారు

లండను టైమ్స్ పత్రిక విలేఖరి అనత్య
ప్రకటనమును ఖండించుట

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును కూల్చివేయుటకై భారత దేశమునున్న పనివాండ్రు సంఘములు రష్యా దేశమునున్న కమ్యూనిస్టు పక్షమునకు కలిసి రహస్యలేఖలు దెప్పించుచు న్నారని లండను టైమ్స్ పత్రిక విలేఖరి ప్రాసినక్రాతులు అసత్యములు, నిరాధారములు. కుట్రకల్పనలు. పనివాండ్రుసంఘముల నడుగంటజేయుటకును నిష్పక్షపాతుల మనములందు భురభిప్రాయము కలుగజేయుటకును పన్నినపన్నాగమేగాని మరెయిదిగాని దక్షిణకేశపునదివాండ్రు పరిపూర్ణముడగు శింగారదేలు గారు నిన్న సాయంత్రము తిలకు ఘట్టమునం దుపన్యసించుచు వక్కాణించిరి.

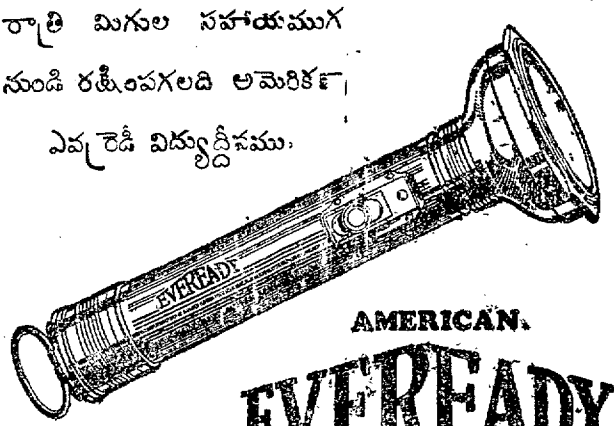
ప్రపంచమున ఉపన్యాసములు పనివాండ్రుసంఘము అధికమై ప్రపంచమున్నగా మారినదనియు, దేశసమస్యకన్న ప్రపంచసమస్యకే ప్రాముఖ్యము నొసంగి నాయకలందరూ ప్రాపంచిక సమస్యనే ప్రధమమున పూర్తి చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి.

లండను టైమ్స్ పత్రికా విలేఖరి భారతదేశముందు గల పనివాండ్రు సంఘములు రష్యా దేశముందున్న కమ్యూనిస్టు పక్షముతో జేరి కుట్ర నలుపుచున్నారనియు, రహస్యముగ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవియు ప్రకటించివారు. ఆ ప్రకటన చూచినవెంటనే అట్టివార్త అసత్యమని ప్రకటించవలసినది నావిధియై యున్నది. అట్లు చేయకపోయినచో మాసంఘమునగున్న తెలియనివారును, నిష్పక్షపాతులును దురభిప్రాయులగుట కారణమగును. మాస్కో పట్టణవాసులకును మాకును సంబంధములేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును కూల్చివేయుటకై వారి సహాయమును తహస్యముగ వారలతో సంప్రదించుట అసత్యము. అయ్యది కేవలము కల్పిత బహిషం.

ఇట్టి అసత్యవార్తకల్పనకు కారణ మేమి?

లండను టైమ్స్ పత్రికను ఒకవిధ మగు రాజనీతిజ్ఞులు జరుపుదురు. అట్టివారిమనములను సంతృప్తిపరుచుటకుగాను ఈ విధముగ కల్పన గావించి ప్రచరింపబడెడుగాని కేవలకారణ మొందు కనుపించదు. ప్రపంచమునందంతటను ఆకాంతి అసంతృప్తి కలవు. పనివాండ్రు సామ్రాజ్యముగనున్న రష్యాదేశముందు దప్ప తక్కువగల దేశములందంటును ఇట్లేయున్నది. ఇదివరలో మహాసంగ్రామము సంప్రాప్తించిన ఈ పనివాండ్రు సమస్యయే కారణము. ఇకమింక కాలదిరోజులలో రానున్న మహాసంగ్రామమునకు ఈ పనివాండ్రు సమస్యకారణమనినదవుచున్నాను. ఆరిక దారిద్ర్యము సమసిపోవునకు నీ ఆకాంతి అసంతృప్తి ఇట్లేయుండును. ఆంగ్లేయులు రాజ్యపరిపాలనా కాంక్షచేతను సామ్రాజ్యమును విస్తరింపజేయులేదుగాని వర్తక మభివృద్ధి చేసి ధన సమృద్ధిపరచెనని ఇండియా, మొదలగు దేశములకు వచ్చు క్రమేపి రాజ్యము ను గడించిరి. యంత్ర ప్రవహాయము చేపట్టువులను తయారుజేసే చేతిపనులు, వ్యవసాయము మొదలగు వృత్తులు నశించినవి. అనేకమంది బీదలు పనిలేక అల్లాడుచుండుట సంభవించినది. కొంతమంది రోజుకు 10 గంటలు పనిచేసి యే అర్ధరూపాయి పది అణాలలో అర్జించి గొప్పకుటుంబమును పోషించుట, అనారోగ్యములగు ప్రదేశములందు నివసించిట, ధనాధికులు ఉన్నవగు భవనములందు నివసించుచు సమస్తసామ్రాజ్యముల ననుభవించుచు వీరలదుస్థితిని గమనించకపోవుటచే నీ పనివాండ్రు సమస్య నానాటికిని దుర్భరమగుచున్నది. ఏ కొలదిమంది ధనాధికులలో సామ్రాజ్యమునంతయు ననుభవించుచు వేలకొలది బీదలను పలవాండ్రు బాధించుట అన్యాయము. తక్కువజీతములైనను చేయు పని కార్యతమగా నుండ దనభయము పనివాండ్రుయందధికమై నచ్చటచ్చట అవాంతరము లేర్పడుచున్నది. ఈ అవాంతరములన్నియు రాజోపు మహావిప్లవమునకు మూలములుగా భావించవలెను. ధనాధికుల అధికత్వము కొలదికాలములో నశించిపోవును. ధనాధికులు తమగోతులలో తామే పడుదురు. ప్రపంచమందంతటను పనివాండ్రుసంఘములు బయలుదేరుచున్నవి కాన ఈవిషయమును గూర్చి భారతదేశముందు గల ప్రతిమానవుడును కృషికరిని నయమును శ్రద్ధతో చదివి గ్రహించవలసినదని హెచ్చరించిరి.

రాత్రి మిగుల సహాయముగ
నుండి రక్షింపగలది అమెరికన్
ఎవరెడీ విద్యుద్దీపము.

AMERICAN.
EVEREADY
అమెరికన్ ఎవరెడీ ఫ్యాబ్రికేషన్, బ్యాటరీలు
చాలాకాలమువరకు చేస్తును.

1524

వర్తకులు రాజకీయములు

మహారాష్ట్రులు బహిష్కారమును కోరుట

హీరాచంద్రగారి అభిప్రాయము
బొంబాయి, మే 7:—వర్తకులు కాంతమున కోరువారు వ్యాపారము సాగుచుండినచో సామ్రాజ్యముగ నుండును. యెట్టి ఆంధోళనలోనికి దిగరని వాడుకగలదు అని మహారాష్ట్ర వాణిజ్య సంఘ సభాధ్యక్షతనహించినపుడు వాల్చుచు హీరాచంద్రగారు చెలిపిరి. కాని వర్తకులు కేవలము రాజకీయములను విడచిపెట్టి రాదని నాయభిప్రాయము. రాజకీయముల విడచిపెట్టుట నష్టదాయకము. కొన్ని ముఖ్యసమస్యములందు యితరసంఘములతో రాజకీయవిషయములందు చేతులుకలపవలసినవృత్తు. స్వామ్యార్థరీ కమిషనునిర్ణయములు చాల విలువైనవి. కావున యీచేంబరువారు బాగుగవిచారించి యితరవాయకులు నిర్ణయించిన పథములనే అనుసరింపదలంచిరి. తమ ఉపన్యాసమునందు వాల్చుచుగారు ప్రభుత్వమువారి కిరసనాయులు విచారణవిధానమును విమర్శించిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

స్వరాజ్యమెట్లు లభించును?

అనాధుదాహరణ, మే 8:—మహాను చంద్రబోసుగారు అనాధుదాహరణలోని యొక బహిరంగసభలో సమన్వయించు నిట్లు చెప్పిరి:—మనదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము కావలెనన్నచో ముఖ్యముగా ఉండవలసిన లక్షణమేమనగా దృఢ సంకల్పమే. మనము యీరోజున మన అన్న వస్త్రములకు యితరదేశముల సామగ్రిపై ఆధారపడియుండవలసిని అవసరములేదు. కాని పాశ్చాత్యదేశములు ఆ సంగతి యీరోజు ఖండితులయై ఆరికవైద్యములోనున్నవి. సయమునకవిషమము బహిష్కరణకు అనుపానముగా విదేశవస్త్ర బహిష్కరణము జరుపవలెను. మనదేశములోని బట్టలపాట్లకరీదారులు యీ విషయములో కేయాతనిచ్చి తోడ్పడవలెను. విల్లుఖానుందులు తోడ్పడునట్లుగా లేరని గాంధీగారు చెప్పుచున్నారని మనము అంతమాత్రమున వారియెడల విశ్వాసమును గోలుపొకడదు. రెండునెలలకాలము వంగరాష్ట్రములో మేము తీవ్రపంచరముచేయుటకల్ల వర్తకులందరూ విదేశవస్త్రముల కంట్రాక్టు రద్దుచేసికొనిరి 12 మాసములు నిరంతరముగా ప్రచారముచేసినయెడల విదేశవస్త్ర బహిష్కరణ తప్పక సాధ్యమగును. విదేశవస్త్రబహిష్కరణము సాధ్యమయినయెడల మనము కాపన్నోంఘమునకు అర్హులమయి యుండుము. మనకోరికలను ఆంగ్లేయులు తప్పక ఆమోదించి యాడేర్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

నైమను ఉపసంఘము

లూహోరు ప్రభుత్వవియోమకములు
కొందరు సభ్యులు నిరాకరించెదరు
లూహోరు, మే 8:—నైమనుకమిషనుకు తోడ్పడుటకు గాను ముగ్గురు మంత్రులతో సహా 15 గురు సభ్యులు గల ఉపసంఘమును ప్రభుత్వమువారు నియమించిరినియు, అందులో కొందరు నిరాకరించెదరనియు, తెలియుచున్నది. మంత్రులేమి జేయుదురో తెలియకున్నది. (ఫ్రీ. ప్రె.)

చిట్టగాంగు క్రొత్తకలెక్టరు
చిట్టప్రభువునకు కార్యదర్శిగానుండిన నిల్కిన్ననుగా
చిట్టగాంగులో హత్యగానింపబడిన దేవినుగారిస్థానే జిల్లా కలెక్టరు పదవిని స్వీకరించిరి.

లిలోవానమ్మ

రాజకొరకై నభ రేపు జరుగును

కలకత్తా, మే 8:—ఇదివరకు తెలియ పరచినట్లు పనివారికిని, విల్లుజమానులకును రాజీ కుదుర్చుటకు సభరేపు జరుగును. అదేవనలో జిల్లామేజిస్ట్రేటు పోలీసునూపరింటెం డెంటు సబ్ డివిజన్ ఆఫీసరు సర్కిట్ చానుతో లేబర్ సంఘ కార్యదర్శిని, తదితర వాయకులను కలసికొని యీయేర్పాటును జేసిరి. సమ్మెదాడుల కోర్కెలు చర్చించ బడెను. పనివారు 16 రూపాయిల జీతముతో తృప్తి జేందెదరని తెలుప బడెను. సంవత్సరము 1కి 10 చొప్పున జీతము వృద్ధిచేయబడవలెనని వారు కోరుచున్నారు. ఇదివరకు వారు 80 రూపాయిలు జీతము. మాటికి 25 చొప్పున వృద్ధి కోరియుండిరి. దీనివలన రాజీకడుకకపోయిన సత్యాగ్రహము మొదలుపెట్టెదమని పనివారు చెప్పుచున్నారు.

లడ్లోజాట్ విల్లుజా 2000 సమ్మె దాడులు పనిలోనికి పోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

సత్యాగ్రహము ఆపుచేయబడి
కలకత్తా, మే 7:—జిల్లామేజిస్ట్రేట్ గారు పనివారికిని రైల్వే ఏజెంటుకును కదిర్చిన సహజతము జరుగునరకు సత్యాగ్రహము ఆపుచేయబడినది. (ఫ్రీ. ప్రె.)

కలకత్తా, మే 7:—పోలీసువారు విక్రీలి బాగరూక తతో కాపలా కాయుచున్నారు.

సమ్మెదాడుల రైల్వే ఏజెంటువద్దకు రాయబారము పోవనికేయించుచున్నారని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

జిమ్మెల్ పురము సమ్మె
జిమ్మెల్ పురము, మే 7:—సమ్మె పరిస్థితులలో మార్చే వియోలేదు. ‘బిల్ రేమెన్ పనివారు’ పనులలో చేరుదురని యజమానులు తెలుపుచున్నారు. వారు చేరకపోయిన టైన్ క్రొత్త మను ష్యులను పెట్టి పనిసాగించదలచుచున్నారు. పనులనుండి తొలగింపబడినవారు మేనేజరుగారిని దర్శించగా నతడు సమ్మెదాడులు పనులలో చేరటకు సావకాశమిచ్చి, వారు చేరకపోయినయెడల వారినిపెట్టి పనిసాగించెదమని చెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణులకు దానమిచ్చుట తప్ప!

కలకత్తా, మే 8:—భవానీపూరు నివాసులారై న కైలనూతాదేవి అనునామె కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువానికి ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలు విరాళము నిచ్చెను. విదేశముల కేగి యంత్రసంబంధపు ఇంజనీరింగవిద్యగారి, రసాయనశాస్త్రమునగాని, ఇతరపాఠశాలిక విద్యగాని వ్యవసాయ విద్యగాని అభ్యసించవలసిన ఉత్తమ బ్రాహ్మణ విద్యార్థికి సహాయార్థము వినియోగపడగలదులకయి యీవిరాళము నామె యిచ్చెను.

డాక్టరు రామనూరు యీ విరాళము బ్రాహ్మణ విద్యార్థి కే ప్రత్యేకించి దానముజేయుట తప్ప అనియును అత్యగౌరవముగల విశ్వవిద్యాలయ మేదియును అట్టివరలోనకు లోబడి విరాళము నంగీకరించవలసినయు ఆజ్ఞపించెను.

సిండికేటువారు యీవిరాళమును అంగీకరించినయు సెనెటువారు ఆమోదించవలసియున్నదనియు వైకుంఠస్వలగు గారే బదులు చెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

కలకత్తాలో అమితవర్షము

కలకత్తా, మే 7:—నిన్న సాయంత్రమువిషమము వర్షము పడుటచే రోడ్లనిండ నీరునిలిచి ఇండ్లు నీట లేలుచున్నట్లుండెను. బండ్లు ఎక్కడవక్కడ నిలచిపోయినవి.

విదేశవార్తలు

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాండుగారు

పీరు విరుదము నిచ్చెదరు

బుగ్బీ, మే 6:—సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాండుగారు రీసంవత్సరము కార్మికులకు ఎన్నికల పోటీ పట్టణం ఇచ్చినారు. సార్వభౌమని జన్మదిన విరుదము వారు పీరు విరుదము నిచ్చెదరును కొనుచున్నారు. ఇది విజయనగరం ఉప ఎన్నిక జరిగినది యందును.

“బ్రిమెక్ వై మానికులకు బహుమతి

నూర్మాట్, మే 5:—2500 డోలరుల బహుమతిని స్ట్రామోమోనున్న అల్ఫ్రెడ్ మాండుగారు యూరపుతుండి అమెరికాను ద్వీపమున విమానములో బోయినందులకు బహుమతిగ నిచ్చిరి. బ్రిమెక్ విమానమును గట్టినవాని కిండి కీయవలెననిరి.

బ్యారీ పెయిను అను ను ప్రసిద్ధనల గ్రంథకర్త చని పోయెను.

చాంబర్లెనుగ రికి నూత్రపుత్తరమును నిధినుండి కొన్ని విమానములను అందజేయు ఉత్సవమున పాల్గొనుటకు అమెరికా గారు అయ్యవలెను చూపుటచే ఆతడు పోయినదిగా దానిని పూర్తి చేసెదరు.

సోవియటు వ్యక్తియగు విజారేపు అనువానిని పోలండు వ్యక్తి కొట్టినందులకు సోవియటు ప్రభుత్వమునకు పోలిషు విదేశాంగమంత్రి క్షమాపణను తెల్పెను.

1926 సంవత్సరములో ముడింపు చేయబడిన ఆరు జలాంతర్గాములలో మొదటి దానిని జలప్రవేశము గావించిరి.

మాస్కోలో అమీరుగారు

మాస్కో, మే 5:—నేటి యుదయమున గొప్పనేత్ర యంత్రాలయమును అమీరుగారు చూచిరి. మధ్యాహ్నము సార్వరాజీతో రెడ్ సెనిక ప్రధాన కార్యాలయమును చూచి, విప్లవనైతిక ప్రభావభూమిని గలిసికొనిరి. ఘోషారావంతరమున ఆఫ్ ని స్తానుకు సంబంధించిన ప్రవర్తనమును చూచెను. ఆఫ్ రావంతరం కార్యాలయమున ఆహ్వానము జరుగును.

ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ చర్య

లండన్, మే 7:—పార్లమెంటు సభ్యుడు బార్లీ సెన్నెరుగారు స్థాపించిన రాచకీయములతో సంబంధించిన సంఘము ఆక్రమణదీని నాట్ల్యూబోగ్గసుల పనివాండు 50,000 గనుల పనివాండు తీర్మానించిరి.

సర్ బట్లరు కమిషను

ఇంగ్లండు జేరుట

లండన్, మే 5:—సర్ హోక్స్టర్ బట్లరు కమిషను విక్టోరియా స్టేషనులో దిగెను. వీర కార్యాలయము విక్టోరియా విధిలో నున్న కచేరీలో నుంచిరి. సర్ సెన్టీ స్కాటుగారు సంస్థానాధీశ్వరుల తరపున వాదించెదరు. ఆతనికి కావలసిన సాక్ష్యము ఆర్టోబరువరకు సిద్ధముగాదు. ఇతర సంస్థానములు చాతములముగ సాక్ష్యమును బంపుచున్నారు. విచారణ సంఘము తిరిగి ఇండియాకు రాకండగనే లండనునుండియే తమ నివేదికను ప్రకటించెదరు.

ట్రైము ప్రతికాభిప్రాయము

లండన్, మే 7:—ఇండియాలో కలగనున్న మార్పు ప్రానినిధ్యము మరింత చక్కగనుండు పద్ధతు లేర్పడును. సంస్థానాధీశ్వరులు ఏకాభిప్రాయముగ లేకున్నను సంస్థాన పరిపాలనా విధానమును గూడ మార్పులు గలుగును. ఆలస్యము కూడదు.

చీనాలో దురంతములు

జపాన్కుడలు పెక్కుమంది హతులగుట

మీ దారుణము

టోక్యో, మే 6:—సింగటోవార్త లిట్లు దెబ్బలు పుట్టెను:—జపాను సైనికులు 13 గురు చనిపోయిరి. 30 నంది కుతిగాత్రులై 14 గురు ప్రజలు చనిపోయిరి. ముక్కు ముక్కులగుటచే శవములను గుర్తించుటకు విలులేకుండెను.

ప్రేమ చిత్రవధజేసిరి. వారి శరీరములలో కేల నా పెడు వాడికొయ్యలను గొట్టిరి. పొట్టలను చీల్చిరి. పుర్రు ముక్కలను కోసివేసిరి. శరీరములను ముక్కులగ కోసిరి. 50 ఇండ్లను దోచుకొనిరిని జపాను కాన్సలు దెబ్బలుపెట్టెను.

మ్యాంటంగు రైల్వేను గాపాడుటకు జపాను ప్రభుత్వము నోగోమోలోయాన్న కల్పమునంతకు బంపుచున్నాడు. మంత్రివర్గము అనుమతిని బహుమతిగడుపుచున్నాడు. టీన్సీటనుగుడ కల్పములనుపుట్టు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ప్రస్తుత పరిస్థితులు పరిష్కారముగలవలె మ్యాంటంగు, రైల్వేలను స్వాధీనము చేసికొనుటకును పాఠాలమును మానటకును చీనావారితో డిప్యూవలెననుచున్నాడు. జపానునండి ఇంకొక సైనిక ఘటాటను బయ్యవలె.

సింగటో, మే 6:—ఇనకరనేనాని సైన్యము సినచూ జేరెను.

యుద్ధకార్యాలయ ఇహస్యము టోక్యో, మే 6:—సినచూతో కలిసియున్న తంతి టెలిఫోను సంబంధమును తీసివేసెను. సైనికవార్తా ప్రచారమును కొంతవరకు మరల ప్రవేశపెట్టిరి.

పోరాటమును గూర్చి వివరములను దెబ్బలుపెట్టెను:—యుద్ధకార్యాలయమునందు రహస్యముగ ప్రవర్తించుచున్నార. విస్తారముగ జపాన ప్రజలు వాతులగుటచే రహస్యముగ దాచిపెట్టుచున్నారంటు. వాటిని ప్రకటించిన ప్రమాదము వాటిల్లునని ప్రకటించుటలేదు.

బ్రిటిషు ఆమెరికను కాన్సలు జనరల్సువారి ప్రజలు సినపోలో మరణితుడుగ నున్నారని చియంగు కేషుగారు తెలిపిరి.

ఇనకర నేనానితో బోపు జపాను సైన్యము త్రోవలో రైలువార్తమును సరికి వేయటచే కొంత ఆలస్యముగ పోవలసి వచ్చెను.

టోక్యో, మే 5:—సినపోవార్తలు దెబ్బలుపెట్టెను:—జపాను విదేశీయుల సేవాసఫలమును అదేవనిగ దోచుకొనుచున్నాడు. ఘోరమును జరుగుచున్నది. ఇంకొక ఆరు జపాను శవములు కన్పించెను. ఇందులో కొన్ని ప్రత్యేకములనువి. నేటియుదయమున కార్యాలయము లేదు. జపాను ప్రజల రక్తబారము జపాను డెప్టో యుద్ధం రెండు చేపూలంగోకు బయలుదేరినవి.

మ్యాంగుపేలో హత్రాళము

మ్యాంగుపే, మే 7:—ఒకరోజు అన్ని పాతకాలము దుకాణములు పూర్వీకము మాయబడినవి. సినపోలో జపానుల దౌర్జన్యముపట్ల అసహ్యులై జూపుటతో యన ఇట్లుజేసిరి. జపానుతో ఆర్థిక సంబంధమును మానుకొనుటకు ఆలోచించుచున్నార. సార్వజనికపథము సమావేశ పరచెదరు.

విదేశీయులను చంపుచోటునుండి దాక్షిణాత్యులు అందరును పోయిరిని సింగటో వార్తలు దెబ్బలుపెట్టెను.

టోక్యో, మే 7:—ఉగా నేనాని ప్రాతయుద్ధమంత్రి మ్యాంటంగు సేనాపతిగ నియమించబడెను. 18000 సైనికులున్నాడు. జపాను ప్రజల గుడ్డమసీకి గులకరాళ్లను పెట్టిరట. ఉదీయట కోడండము తీయించుట జరిగెనట.

చెపా ప్రాంతంకింగులో యున్న జపానుప్రజలు భాళి జేసి నదిలోయెత్తు ఓడక్కిరి.

స్విట్జర్లండులో యున్న బహిరంగ పార్లమెంటుసభను ఎత్తివేసిరి.

జపాను సంస్కృతివర్తములో మార్పులేదు. తనకాప్రభుత్వమే అధికారముగ నున్నది.

రాయలు ప్రమాదకరదశములో చోరదశ డోకుడు విమానము బ్రహ్మలగుట చే అపాయములో నుండ నలుగురు మతిపెద్ద నభ్యసింపుచున్నాడు. ఇద్దార్థులు రక్షించిరి. మంబులు పొగనుండి గాపాడిరి.

ఆర్థంబయిన అధ్యక్షుడు

త్రిగోయెన్సుగారి విజయము

భూవసయ్య మే 6:—1915 మొదలు 1922 వరకు అధ్యక్షుగనున్న త్రిగోయెన్సుగారు ఎన్నికలలో విజయము గాంచెరట. ఇప్పుడున్న అధ్యక్షుని • ధిక్కా ము బట్టోవరు 12 తో ఆఖరగును.

రుమేనియా ప్రభుత్వపరిస్థితులు

కరోలు రాజొమరుడు

లండన్, మే 7:—250000 రైతులు సమావేశమై లిబరల్ ప్రభుత్వమును కల్పనచేసెను. క్రొత్త ఎన్నికలను జరపవలెననియు తీర్మానించుకొనిరి. రైతు ప్రభుత్వమును నెలకొల్పవలెననిరి. అల్లడు తేమియులేవు. విరంగుడు బుకారెస్టు వీధి కేగెదరని తెలిపి ప్రభుత్వమువారు నేలనంటిరి. రావకీయ పరిస్థితులు మారలేదు. ఈసభలో కరోలు రాజొమరుని పంగతి కాలేదు.

రుగ్బీ, మే 7:—రుమేనియా రాజొమరుని రుమేనియా కు (బెలునునుండి పోసీయలేను. సరియైన ప్యాస్పోర్టులు లేనందున కూడదనిరి.

అంతర్జాతీయసభలు

భాషా సత్తున

జనీవా, మే 6:—అంతర్జాతీయసభలందు భాషా కష్టములేకుండ జేసెదరు. మూడునాలుగు భాషలలోనే ప్రతినిధులు మాట్లాడెదరు ఆతిథ్యము ఒక్కొక్క వాక్యము పూర్తి అయిన వెంటనే భాషాంతరీకరణమును గావించెదరు. చక్కగ వినిపించుటకు మేగవానలను, మైక్రాఫోనులను ప్రేక్షకుల బల్లలకు అనుబద్ధులగు అనగా దూరముగ నున్నను స్పష్టముగ వినిపించుయంత్రముల నమర్చెదరు.

ఆంగ్లో ట్రాన్సు బార్డానియా ఒడంబడిక

ఈ ఒడంబడిక సందర్భమున, అమెరికా అల్బలూగారు దేశస్వాతంత్ర్యమును భారభోసెనని నిండించుచే ప్రభుత్వము వారు అభ్యుచ వార్తాకర్తయగు సాదే ఎలె అలెయును అడంచి పత్రికా సంపాదకుని నిబలగొట్టిరి.

అల్బెనులోరేనులో ఒక అంగళ్లమైన ప్రెంచివారు విడిచిపెట్టెరట. స్వాతంత్ర్య రాష్ట్ర నిర్మాణమునగూడ ఒప్పుకొనరట. దీనివలన క్రొత్త తగవులేర్పడునట.

స్ట్రీ నియోజకాధికార చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మూడవసారి ఆమోదించబడుట

లండన్, మే 8:—కామన్సు సభలో స్ట్రీనియోజకాధికార చట్టమును భిన్నాభిప్రాయము లేకనే ఆమోదించిరి.

చీనాజపాను పోరాటము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, మే 8:—పూర్వము యుద్ధమంత్రిగ నున్న ఉగాకి నేనాని మ్యాంటంగు నేనకు అధిపతిగ నియమించబడిరి. మ్యాంటంగులో 18 వేల సైనికులున్నార. ఇందులో మ్యాంటంగులో ఇదివరలోనే యున్న సేనగూడ జేరినది. 40 విమానములను గొంపోగల విమానమునుగూడ సింగటోకు బయలుదేరుటకు సిద్ధముగ నుండవలెననిరి.

స్వీడను పారిశ్రామిక ప్రతినిధులు లండను జేరిరి. పారిశ్రామిక విషయములనుగూర్చి బ్రిటిషు పారిశ్రామిక సంఘముతో మాట్లాడెదరు.

జేమాఫలం లగ్గుర మోటారు బండిలో 20 తీర్థయాత్రికులు పోవుచుండి బగ్గారుబగ్గుర ఎడారిని దాటువలసివచ్చెను. బెరుటకు బోవువార్తయును దప్పిపోయెను. అందున్న వారందరను చనిపోయిరి.

మ్యూనింగు నైనునికుని విమానము బ్రహ్మలేనది. కాని ఆతనికి అప్రాయము గలగ లేదు.

స్వీడను దీవుల కావలకాల్యలో పనిచేయుచున్న అమెరికను నౌక బోర్ల గిలబడెనట. సిబ్బంది 19 గురు కన్పించుట లేదట.

పోలండులో శ్వేతశలన ఉపద్రవకరమును సంఘముల పట్ల పోలండు ప్రభుత్వమువారు రుక్షతేసి యూరకుండుట బాగులేదని రషియా ప్రభుత్వమువారు కలుకరిపిరి.

సానత్యన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

విదవభాగము - మూడవ ప్రకరణము

బొంబాయి నుండి నేను స్వర్ణపులైన మా అన్నగారి భార్యను యితరబంధువులను చూచుటకు రాజకోటకును పోయి బందరుకును వెళ్ళితిని.

దక్షిణాఫ్రికాలో సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినపుడు నేను వెనుకటి వస్త్రధారణపద్ధతిని వర్జియే గిరిమెంటు కూ లీలుధరించుకొని నేను వస్త్రయులను ధరించుచుంటిని. ఆంగ్ల దేశమునందున్నపుడు యింటికొనున్నపుడుగూడ నేనా పద్ధతి నే అవలంబించుచుంటిని. బొంబాయిలో స్త్రీమరుసుండి దిగిన పుడు కథియవారి పద్ధతిని దోచుకొని చొక్కాను అంగర ఖాను తలపాగాను ధరించితిని. ఇవి యన్నియును స్వదేశములు బట్టలతో కట్టబడినవే. బొంబాయి నుండి నేను రైలులో మూ డవరగతిబండిలో ప్రయాణము చేయవలసివచ్చినపుడు తల పాగాయును అంగరకాయను అనవసరమని తోచినందున వానిని తీసివేసి 8-10 అణాలు నెలగల యొక కాక్సీర టోపిని పెట్టుకొంటిని. ఆటోపిని పెట్టుకొనినవారిని వీరవాడగనే అందరును పరిగణించెదరు.

అప్పుడు పేరువ్యాధి ప్రబలియుండుటచే మూడవ తం గతి ప్రయాణికులను నెరసుగములోను వధ్యాశులలోను పరీక్షచే యుచుండిరి. ఇప్పుడు దాని నాకు సరిగా జ్ఞాపకములేదు. డాక్టరు నన్ను పరీక్షించినపుడు భయమున్నట్లు కనిపిస్తో చినందున నా పేరు వ్రాసికొని రాజకోటకు వెళ్ళగానే డాక్టరుకు కనబడవలెనని నాతో చెప్పెను.

నేనా బ్రెయినులో వచ్చుచున్నానను వార్తను విద్యా శులో నుండి దేశకారాధకు డను మోతీలాలు అను వ్యక్తుని వారి కెవరో తెలియజేసినందున అతడు వద్యాశులో రైలు స్టేషనుకువచ్చి నన్ను కలిసికొనెను. ఎరసుగము నుండునుల వలన రైలు ప్రయాణికులకు చాలయబ్బంది కలుగుచున్నదని మోతీలాలుగారు తెలిపిరి. నాకు జ్వరముగా నుండుటచే విస్తారముగా మాట్లాడుట నా కష్టములేదు.

“నీవు చెరసాలకుపోవుటకు సిద్ధముగానున్నావా?” అని నేనడిగితిని.

యవకులకు సహజముగ నావేశముతో అనాలోచితముగా మోతీలాలుగూడ ప్రత్యుత్తర మిచ్చెననియే నేను తలంచుచితిని. కాని అతడటుల చేయలేదు. బాగుగా నాలోచించి కృతజ్ఞత్య యడయ్యే నాకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

“మీరు నాయకత్వమును వహించినచో మేము తప్ప కుండ చెరసాలకు పోయెదము. మే ము కథియవాదురాష్ట్రవాసులముగాన; మిమ్ములను కోరుటకు మాకు ప్రధానస్వాతంత్ర్యము కలదు. ఇప్పుడు మిమ్ములను మే ము నిలువగోరముగాని మీరు మరలవచ్చునపు డివల దిగెదమని వాగ్దానము చేయవలెను. ఇవలనున్న యవకల యంత్యాహము ను వారు చేయుచున్నవని గమనించినచో మీరు సంకల్పింప గలుగుదురు. మీ వుత్తరచైన వంటి మేము వచ్చెదమని మీరు నమ్మియుండవచ్చును.” అని మోతీలాలు చెప్పెను. నాకు చాల సంకటము కలిగినది. అతడునన్ను మిక్కిలిగా ఆకర్షించెను.

మోతీలాలు వృత్తి దుస్తులను కట్టుబయ్యెనను అపని లో నతడు ప్రవీణుడు. అతడు కులభముగా నెలకు 15 రూ పాయి లార్జించును. రోజుకొకగంటమాత్రమే కుట్టు పనిచే యును. తిక్కినకాల మంతయును దేశసేవకు వినియోగించును. మేము విద్యాధికులమైనను మా కందరకును సిగ్గువచ్చునట్లు మో తీలాలు మమ్ములను నడిపించుచున్నాడు. అతనికి నెలకు 15 రూపాయిలకంటె అవసరములేదు.” అని మరెయొకడు మోతీ లాలును ప్రశంసించుచు నాతో చెప్పెను.

అటుపిమ్మట మోతీలాలుతో నా కథికును పరిచయ ముకలిగినది. అతనినిగూర్చి యింకొకడు చేసిన ప్రశంసతో నతి శయోక్తు లేవియునులేవని నేను బాగుగా గ్రహింపగలిగితిని. క్రొత్తగా శేర్పూరిన ఆశ్రమమునం దతడు ప్రతి నెలలోను కొన్ని రోజులండి దిబ్బలకు కట్టుపని చేర్చుచుండెను. ఆశ్రమము వారికి కావలసినబట్టలను తాము కట్టియిచ్చుచుండెను. అతడు ప్రతిదినమును వరసుగములో రైలుప్రయాణికులకు కలుగుచున్న యబ్బందులను గూర్చియే నాతో మాటలాడుచుండువాడు. మో

జబ్బుగల వార లకు, జ్వరపీడితులై న పసిపిల్లలకు నిర పాయకరమైన ఖే దిమందు.

తల్లీ! జబ్బుగానున్న పసిపిల్లల కిమ్ము కలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ “California Syrup of Figs”

4222

పసిపిల్లలు జ్వరపీడితులైనను, అజీర్తిచే బాధ పడుచున్నను, “California Syrup of Figs” కాలి ఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క యిచ్చైన రుచిని ప్రే మింతురు. ఈ నిరపాయకమైన ఖేదిమందు కడు పును శుభ్రపఱచి మలమును వెడలనడుపును. నేడు ఒక టీస్పూనెడు జబ్బుగానున్న పసిపిల్లకు యిచ్చిన మరునటిదినమే తేటగా తిరుగును. హానికరమేమియు ను చేయదు. మత్తును గలుగజేయు పదార్థము లె వ్వియు యిందుచేరవు.

మీ కెమిస్టును “California Syrup of Figs” కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నివ్వమని కోరుడు.

అనుపానముయొక్క వివరములు చిన్న పెద్ద వయసుగల వారందరకు ఉపయోగించునట్లుగా అచ్చువేయ బడి నీసా మీదనే అంటించబడెను. అంగళ్లన్నిటియందును, కెమిస్టులంద రివద్దను దొఱకును. తల్లీ, మీరు “California Syrup of Figs” కాలిఫోర్నియాఫిగ్ సిరప్ నే కావలసని చెప్పడు, లేనియెడల మరొక యిమి లేవను సిరప్ నిచ్చెదరు.

తీలాలు యావనదేశలోని వ్యాధిమలన నాకస్మికముగా మృతి నొందెను. అతడు చనిపోవుటవలన వద్యాశులో ప్రజాసేవకు నష్టముకలిగినది.

రాజకోటవలెన మరునాడుదయమున నే నేను డాక్టరు కడకు పోతిని. అచ్చట నన్నందరును బాగుగ నెరుగుదురు. ప్లేగు యిన నైక్తుల చేసినవనికి డాక్ట రీతనివై చాలాగ్రహమును కెందెను. చాలనొచ్చుకొనెను ఇన నైక్తుల కప్పేయియును చేయ లేదు. అతడు తనవిధిని నెరవేర్చెను. అతడు నన్నెరుగడను నన్నా తడెరిగి నొండెనను యింకొకవిధముగా నతడుచేసినచో నది ఆక్రమమేయగును. ఇటువై మి రిచటికి రానక్కరలేదు ఒక యిన నైక్తుల మీయింటికివచ్చుచుండున ప్లేగ్వాలుచేసెదనని డాక్టరు చెప్పెను.

అట్టితరుణములో సారీకుభ్యమూలకు మూడవ తర గతి ప్రయాణికులను పరీక్షచేయు బంధువమే. గొప్పవార ముకుకొనగా రోకరాముననైన మూడవ తరగతి బండ్లలో ప్ర యాణము చేయుచున్నచో వారుగూడ ఆనిబంధనల కప్పిటికిని లోబడవలసినదే. ఉద్యోగులమాత్రము పక్షపాతమును చూప గూడదు. ఉద్యోగులు మూడవతరగతి ప్రయాణికులను గొర్రెలమందగా భావించెదరుగాని వారు తమ తోడిమానవులే యని తలంపరు. అతి గర్భముతో నీచుడు మాటలాడెదను. వీరలకు ప్రయాణికులు వాదించినను ప్రత్యుత్తరమిచ్చినను ఉ ద్యోగులకు పట్టరాని దురాగ్రహము కలుగును. వీరుప్రయాణి కులు తమ నపుకలనియే ఉద్యోగులు భావించెదరు. వారు కొట్టినను తిట్టినను మాదుమాటాడగూడదు. రైలులో నెక్కు వచ్చినవారికి త్వరగా టిక్కెట్ల నియ్యక చాల బాధ పెట్టెదరు. కొందరికి రైలుదొరకకపోవుటగూడ తరుచుగా జరుగుచునే యుండును. వీరినన్నిటిని నేను వ్యయముగా చూచియున్నా ను. భవిష్యకువారును విద్యాధికులగువారును కొందరు మూడవ తరగతిబండ్లలో ప్రయాణము చేయుటకు సింసిధులు కావలెను. వీరవారికి ఉద్యోగులు తేకుడ చేసిన సౌకర్యములను ధనికులు గూడ నిరాకరింపవలెను. ఇట్టి కష్టములు ఆనమానములు అన్యాయములు మున్నగునవి జరిగినపుడు వానిని తొలగించువిషయమున అం దోశనము చేయవలెను. విన్నకుండగూడదు.

కథియవాదులలో ప్రతిచోటనుగూడ చాలమంది ఎరసుగ ము యిబ్బందులనుగూర్చియే నా కెరిగించుచుండిరి. నేనా విష యమున గవర్నరు విల్లింగ్టనుప్రభువును వ్రాచుటచి ఆవిష యమునకు సంబంధించిన రికార్డునంతను చదివితిని. దొరతనము

వారికి వ్రాయుటయేగాక గవర్నరు ఆంతరంగిక కార్యదర్శిని గవర్నరుగూడ చూచిమాట్లాడితిరి. అందులకు గవర్నరు సా నుభూతిని తెలిపెనుగాని యిది యిండియా దొరతనమునకు సంబంధించిన విషయముగాన తానేమియును చేయలేననెను యిండియా దొరతనమునకును యిండియామంత్రికిని తెలియజేయు డని చెప్పెను

నేను యిండియా దొరతనమునకు వ్రాసితినిగాని వారు జవాబే యియ్యలేదు. అటుపిమ్మట నేను గవర్నరు జనరలు మెన్సుఫర్డు ప్రభువుతో మాటలాడుట తలపించినది. నేనీ సం గతుల పన్నిటిని గవర్నరుజనరలు కెరిగింపగా నతడు చాల ఆశ్చర్యపడెను. అతని కాసంగతి. యేమియును తెలియదు. నేను చెప్పినవారిసంగతిని నివాసముగా వివెను. ఆరికార్డు పంపలే నని వెంటనే పెరిఫోనుచేసెను. తగిన సమాధానమును ఉద్యో గులియ్య జాలకున్నచో వెంటనే వీరనుగం యిబ్బందులను (కార్డును) తొలగించెదరని వాగ్దానము చేసెను. వీరమగము కార్డును తీసివేయబడెనని మరి స్వల్పకాలమునకే నేను పత్రిక లలో చదివితిని.

ఇది భారతదేశమున సత్యాగ్రహమునకు మొదటి సూచ నయని నేను భావించితిని. నేను కథియవాదులలో బగసరాలో నుచున్నదియందు సత్యాగ్రహమును గూర్చి ముచ్చటించితిని. ఆవిషయము గవర్నరుకార్యదర్శికి తెలుప బడెను. అతనితో నేను దరిమిలాను మాట్లాడినపుడు తన అపమృతిని తెలిపెను.

“ఇది బెదరింపుకాదా? సమర్థమును దొరతనము బెద రింపులకు లొంగునని మీరు తలచెదరా?” అని కార్యదర్శి నన్నడిగెను.

ఇది బెదరింపుకాదు. ప్రజలకు విషయములను తెలుపు బయె. ఇబ్బందులను తొలగించుకొనుటకు సముచితములగు సా ధనముల పన్నిటిని ప్రజలకు తెలుపుట సాధియై యున్నది. తనమామలను బడయగోడనట్టి జాతిస్వాతంత్ర్యమును బడయు లకు గల సాధనముల పన్నిటిని గూడ తెలిసికొన వలెను. దేశవ్యక్తుగూడ నొకసాసమే గాని అది కట్టకడపటి సాధ నము. సత్యాగ్రహమట్టిది. అది కేవలము ఆహింసాయాతక ము గు సాధనము. కావున దాని మంచి చెడ్డల ను కష్టము ఖములను బాధనష్టములను పద్ధతి ప్రజలకు తెలుపుట సాధియనియే నేనుభావించెదను. (బ్రిటిషు దొరతనము చాలసమర్థమును దొరతనమని నేనెరుగుదునుగాని సత్యాగ్రహము సత్యాగ్రహమును సాధనమనిరాడ నేను నిర్ధా రణగా నమ్ముచున్నాను అని నేనంటిని.

కార్యదర్శి అపమృతితో తలను పంకించెను. సరేమూచె దముగాక యనెను. మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 8-5-2

భారతీర్థ - భారతీ మహాత్మ్యము

(మే, 15 తే దీనుంచి 19 తే దీవరకు) భీముని
పట్నం (విశాఖపట్నం జిల్లా) లో
సామంత్యకాల విరుదధర్మము 1928

క్రిందటి సంవత్సరము జరిగిన యీ పరిశ్రమలో అభ్యర్థులు ఎవరును జయము పొందకపోవుటచేత వచ్చినవారిలో మేముగా నాట్యభివ్యయముచూపినవారగు బ్రా॥ శ్రీ. వి. వెం. జె. ఎస్. శర్మగారికి శ్రీ విక్రమదేవరవర్మ ప్రతిష్ఠాపతకమును బ్రా॥ శ్రీ. ఎస్. చంద్రశేఖరముగారికి శ్రీ శేషమల్ల సీతారామ స్వామిదత్త స్వర్ణపతకమును బహుమతిచేయబడినవి. ఈ పతకము సభలో నిష్కర్షపతకము లిచ్చుటయేగాక తిరిగి విరుదపట్న పరిశ్రమ జరుపబడినది. ఇందుకు స్వర్ణపతకము శ్రీ బారువాఖండం గారిచేయబడ్డారు. అభ్యర్థులకు ప్రతి నటుడు రూ 2/ ప రీక్షకట్టుము చెల్లింపవలయును. దెలిగేటుగా చేర్చుకోవలెను. ప్రతి అభ్యర్థియు ఒక గంటకు తక్కువగాక తనకు బాగా లొంగిన పురాణప్రసిద్ధసామంత్యగ్రంథభాగమును (కనీసము రెండు రసములకలిపినదానిని) అభినయించి చూపవలెను. ఇందుకు కావలసిన పరికరము లాతడే తెచ్చుకోవలెను. నాటక ప్రయోగములో నతనికి సాయముచేయువారుగా దెలిగేటు కట్టుము చెల్లించి పరిక్షారులుగా నమోదుకావలెను. నాట్యభాగము ఆంధ్రము, హిందీ, బృహద్రథావలలో నుండవచ్చును. విరుదపట్నము పొందలేకపోయినను నాట్యకళలను చూపగలిగిన వారికి యూనివర్సిటీ డిప్లోమాలు (1, 2 తరగతులవి) యథా యోగ్యముగా నివ్వబడును. దరఖాస్తులు విజయనగరం ఆంధ్ర భారతీర్థప్రధాని బుర్రా శేషగిరిరావుగారికి పంపవలెను. ఈ పందర్బాసులోనే హోమ్స్ నియము, ఫీడేలు, పీణ, సారంగు, తబలా మొదలగు వాద్యవిశేషములలో సంగీతపరీక్షలు జరుగును. యోగ్యతనుబట్టి గాంధర్వభూషణ విరుదపట్నముగాని, ఒకటి, రెండుతరగతి డిప్లోమాలుగాని ఈయబడును. దీనికిమాదా అభ్యర్థి 1-కి రూ 2 పాయలు పరీక్షకట్టుము కట్టవలెను. పరీక్షకు వచ్చువారికి ఉత్తమము అన్నిదినములను భోజనపత్తర ముచితుముగాజరుగును. దరఖాస్తు భీమునిపట్నం మ్యూనిసిపల్ మ్యూనిసిటీజరుగారికి పంపవలెను.

స్వదేశీ వస్తుప్రదర్శనము

ఈ ఉత్సవములో జరుగు స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనములో చేరిపనులు (నూలు, మట్టి, కర్ర, లోహము, దంతము, బీలుగు, కాగితము) న్ను వ్రాతగ్రంథములున్న, పోతరికార్డులున్న, పోత విగ్రహములున్న, అల్లికవస్తువులున్న, చిత్రచిత్రమును వస్తువు లేనను చెట్టువచ్చును. గది 1-కి అదై అన్నిజోబలకు రెండు రూపాయలు. ప్రదర్శనము భోజనపద్యపాయములు తామే చేసుకోవలెను. గదులలోనికి దీపపుపద్యపాయములు కూడా తామే చేసుకోవలెను. ప్రదర్శనాగారముగా కొన్ని పెద్ద లైట్లుమాత్ర ముంచబడును. ప్రదర్శనములో వస్తువులన్నియు జోవచ్చును. ప్రదర్శనము 15 తేదీ ఉదయము ప్రారంభము గనుక 14 తేదీ సరికే ప్రదర్శనము సిద్ధముగా తయారము గదులు పద్దకోవలెను. దరఖాస్తులు అదైకోమాదా భీమునిపట్నం మ్యూనిసిపల్ మ్యూనిసిటీజరుగారికి పంపుకోవలెను.

చేతిప్రాసాదము, { ఆంధ్రభారతీర్థప్రధాని.
విజయనగరం, 6-5-28.

పాంచాలరాష్ట్రము కాంగ్రెస్ సంఘము

వికమత్యము కుదిరినది-ప్రచారమునకై

25 లక్షలు వసూలుచేయుట

లాహోరు, పాంచాలదేశములో కాంగ్రెసు నాయకుల

లో వికమత్యముచేయబడినది. ఈకోసన బ్రాహ్మణులలో జరిగిన కాంగ్రెసు సభకు సర్దార్ అమరసింగ్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. సత్యపాలాగారు అమృతసర్ సభవాడుచేసిన తీర్మానమును అభిభూతర కాంగ్రెస్ సంఘమువారికి పంపవద్దని ప్రతిపాదించెను. ఇది అందరు ఒప్పుకొనిరి. అతీర్మానమునకు తమ యవమృతిని బాపుచు రాజీనామాలు నిచ్చినవారియందు నమ్మకము గలదని తీర్మానింపబడినది. ముందు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకయి 25 లక్షల రూపాయలు వసూలు చేయవలెనని తీర్మానింపబడినది. నైపుణ్య సంఘ బహిష్కరణమును కొనసాగించుటకై ఒక సంఘము పాంచాలదేశములో సత్యప నగాజించును. డాక్టరు కిష్టా, సత్యపాత్, లాలాధునిచందు, అమర్ సింగు మొదలగు ప్రముఖుల సంఘము ప్రవృత్తి వసూలు చేయబడును. రాజీనామా నిచ్చినవారు ఉపసంహరించుకొనిరి.

(శ్రీ వెం.)

ఆంధ్ర సారస్వతము-ప్రభుత్వము

వరుచూరు సుందరవరదులుగారు

ప్రస్తుతపు మద్రాసు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గము చాంద్రుడొకడును లేకుండుటచేటి, ఆంధ్రదేశము, తమిళదేశముకన్న ఆరిక, రాజకీయ, విద్యావిషయము లందెంతయో వెనుకబడియుండుట యటుండ ఆంధ్రభాషాయోగము తల్లికిగూడ తీరిని నష్టము వాటిల్లెను. ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానముక్రింద భాషాభివృద్ధికి తగిన ప్రోత్సాహము లేనిమాట యటుండ, విశ్వబంధుని నిక్కట్టులకు లోబడి యుండుట శక్తివంచన లేక భాషాభివృద్ధికి నేపథ్యములుగా, ధైర్యముతో ముందుకు వచ్చి, నూతన భావములతో, సర్వాంగసుందరముగ రచించు గ్రంథరాజములకు సారస్వతమునందు చోటులేకుండ నున్నది. ఇందుకు తార్కాణ మిటీవల స్థానిక ప్రభుత్వమువారు పూర్వకవిరచితమున కొన్ని గ్రంథసంపుటలను, అధునిక, కవిత్వాదులుచే రచింపబడిన కొన్ని యమాల్య గ్రంథరాజములను నిషేధించుటయే యగును. గ్రంథములయందు దేవకొన్ని యక్షల నూచనావదము లున్నంతమాత్రమున గ్రంథమునే నిషేధించుట సాధ్యము. పూర్వపురాణాలు శృంగార రసపూరిత కవిత్వమునకే ప్రాధాన్యత యొసంగుటచుండ శృంగార రస మే తక్కిన రసములకంటె మిన్నయైనదని నిర్ణయించిరి. పలు విధములగు కల్పములకు నిలయమైననేగాని యొక భాషను సారస్వతా యు త మ ని జే ప్ప ట కు పీ టు లే దు. అట్టిచో నొకచోట యేదేని గ్రంథకర్త శృంగార రసము నిండుక చవిజూపినచో యాగ్రంథమున కప్పుడే సంతోషులు ప్రాప్తమగుచున్నవి ఇతరరాజకీయ విషయిక గ్రంథరాజములు ఆంధ్రసారస్వతము నంతయు వెదికిగొలిచినను దొరకబోవు. కొందరు పూర్వచార పరాయణ గ్రంథముల నిరంతర రోదన ముచే నసినభావములచే విలసిల్లు భావకవిత్వమునంబరగిన భారత వితా విశేషతచే నొప్పుగ్రంథరాజములు భాషామత్తి నలంకరించుట కపలే తావులేదు.

తారా శేఖంకవిజయము బిల్వాజీయాది యాంధ్రప్రబంధముల యందిండుక శృంగార రసము జొప్పించి యుండుటచే నది ముద్రాపాస్తములయ్యెను. ఇందువిషయమై యాంధ్రపరిషత్తువారు శ్రీపతాపురము మహారాజావారి యాధిపత్యమున గవర్నరు గారి వద్దకు రా య భార త ము వెల్లియుండిరి. ఈరాయభార వర్గ మొక్క పూర్వ ప్రబంధములగూర్చియేనని తెలియవచ్చుచున్నది. అధునిక గ్రంథ రాజముల గూర్చి మాడతెలివొని యుండిన మరెంతభాగం డియుండిది. “శివాజీ” “విజయనగర సామ్రాజ్య పతనము” మున్నగు సుప్రసిద్ధ నాటక రాజమునుగూడ ప్రభుత్వమువారు ప్రదర్శనాసర్వములని నిషేధించిరి. ఇందులకునొక గ నివి హిందూమహమ్మదీయ సంఘటనమునకు కారణములుగ నున్న నని వచించెదరు. ఇందెంతమాత్రమును సత్యము గానరాదు. ఈనాటకములు హిందూ మహమ్మదుల మైత్రి కేవిధమునను నాటకములు గావు. మీందుమిక్కిలి హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనము నుద్బోధించుచున్నవి. వికమత్య భంగములని నష్టముల నెత్తి చూపుచున్నది. విభజించి పాలించు నూత్రము వననందు నీ ప్రభుత్వమువారికి “అంతరామయము” మన్నుట్లు ఎటుజూచినను కలనాపే గానించు చున్నయది. నై నాటకములు ప్రదర్శనార్థములు గావననుట కు ముఖ్య కారణమది గాదు. వానియందు దేశభక్తి ప్రపూరితములగు శేషములుండుటయే యగును. ప్రభుత్వమువారిట్లు దేశభక్తినుద్బోధించు నాటకములరంగునిషేధముగానిది ప్రజాభిప్రాయము నిరీక్షించుట బాధ్యాయము. మాతృభూమియందు దాదరమును జూపినచో శిక్షనడ నుట పరాధీనరాజ్యమును నీభారతవర్ష మందుగాక మరెట్టులగునాము. “మాటపల్లి” యను సాంఘికనవలరాజమునుగూడ పునర్ముద్రణమున కసర్త మని తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది. ఆంధ్ర సారస్వతమునందు సాంఘికనవలలు విశేషము గానరావు. అట్టిచో నీయుక్తి సాంఘికాభివృద్ధికి గూడ ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుట బాధ్యాయము యీవల శేషముకథాప్రధాన్యము మాత్రము వహింపక నీతిబోధకములు, దేశభక్తి నుద్బోధించు నదియు, సంఘసంస్కరణావశ్యకత నెల్లిజూపునదియు నై యున్నది. విజ్ఞానచాయకంబులగు నిట్టిగ్రంథములను సారస్వతమునకు మారముగానంచి “భారతీయులవిద్యావిహీనుల”నితప్పుటయందు ఘటించుచుండుటయందు, ప్రభుత్వమువారు నిజముగ భారతీయుల యభివృద్ధి నాకాంక్షించువారగుచో నిట్టి విద్వంసపుటలు త్రువలను జేయింపరాదు. దేశమున్నివిధముల నభివృద్ధికి లేగోరనచో ప్రజల యభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారెరుగుట తప్పనిపరియగుచున్నది. ఆంధ్రమహాజనులు రాయభారములతోను, అంతకలహములతోను ప్రాద్దుపుచ్చక పై గ్రంథముల ముద్రణాస్వాతంత్ర్యమును మరల పొందుటకై తగిన యాందోళన సల్పవలయును.

తిరుతని తాలూకా వార్తలు

(స్వీయవిలేఖరి)

తాలూకానము

మే 7:— గత ఏడేనిమిది మాసములుగి వర్షము కురియకుండుటచేత ఎండలతీవ్రత తనకేక్కిని ప్రజలపై ఇబ్బడిగ జూపుచున్నది. మీందుమిక్కిలి తాలూకా యంతటను జలము త్రాగుటకు నైతము దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. వర్షము లేనందుకు దోడుగ, తాలూకాయందలి రైతులు మిక్కిలి బీద నితియందుండుటచే దగిన నీటివనములు గలుగజేసికొనుట కేత్తులుగ నున్నారు. దీనిలగు ప్రజల దుర్భరకష్టముల బాపుటకు గడంగుట ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు స్థానికస్వపరిపాలనకాఖ వారియొక్కయు ధర్మమై యున్నది.

సంత

తిరుతని తాలూకా పడమటిభాగపు రైతులు తమకు కావలసిన వస్తుసామగ్రిని కొనితెచ్చుకొనుట కే పది పండ్లెండు మైళ్ళ వెళ్లవలసి యుండెడిది. అట్టికష్టముల నివారించుటకుగాను మాతొలుకాబోర్డు వారు “గురవరాజు కండ్ల” వద్ద నొక సంత శేర్పాటు గావించిరి. సంత ప్రతిరెండువారము జరుగును. గతరెండు వారములనుండి సంత జయప్రదముగ జరుగుచున్నది. సంతకు వచ్చు బీదజనుల పొకర్యార్థము గురువరాజుకండ్ల గ్రామము నులు, నీటిచలివెంపరల శేర్పాటుచేసియున్నారు. ఇట్టిసంతలు కూడుట రైతుల యార్థికినీటిని కొంతవరకు చక్కబరచుచున్నది.

నడబావి యుత్సవము.

గత పూర్ణిమాదివసమున బుచ్చినాయకుండ్లగ్రామముం దీ యుత్సవము జయప్రదముగ జరుపబడినది. సంతావతేణుగోపాలస్వామి యానాడవచ్చిటికి నేంచేసిరి. ఈగ్రామము విజ్ఞానచాయకవిషయంబులందు పరిసర గ్రామాదులకు మార్గదర్శియై యున్నది. ఉత్సవ ముత్తిభవముతో జరిగెను. జేలకొలది ప్రేక్షకులు యుత్సవసందర్భవార్ధమై వచ్చియుండిరి. వగలంత యభిషేకాది మామూలుతంతు జరుపబడినది. రాత్రి పదిగంటలసరికి జనసమృద్ధియు కిబకిబలాడుచుండెను. బాణసంచా విశేషముగ గాల్చుబడినది. ప్రేక్షకుల పొకర్యార్థము నీటిచలివెంపరలు విశేషముగ నేర్పాటుచేయబడినవి. జేలకొలది ప్రజాసముదాయమునకు అన్నదానము జరిగెను. అన్నదానవిషయమున జాతివివక్షలేకుండ జూచి, అజ్ఞానాంధకారబంధురమైయున్న ప్రతిసర గ్రామాదులకు మార్గమును జూపినందులకు తదుత్సవనిర్వాహకపుల శ్రీయుతులు సాయబునేసి చింతమనాయుడు వేణుగోపాలస్వామిగారుగొనియాడతగియున్నారు.

భారత సంస్థానములు

స్వతంత్రము

సుభాష్ చంద్రబోసుగారి ఉపన్యాసము

పూనా, మే 5:— మూడవ డక్కన్ ప్రాదరాబాదు రాజకీయసభ యీ రోజున ప్రారంభమయ్యెను. సి. కే. లోకార్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. భోపల్ కార్ గారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడుగా నుండెను. సుభాష్ చంద్ర బోసుగారు మాట్లాడుచు భారత సంస్థాన ప్రజల ఉద్యమము కాంగ్రెసు ఉద్యమమును బోలియున్నదని నుడివెను. ఇరువురను ప్రజాప్రభుత్వమునకే పాటుబడుచున్నారు. భారత రాజ్యాంగ విధానమున స్వదేశీసంస్థానములనుగూడ చెప్పుకొనవలెను. స్వదేశీ సంస్థానములలో కాంగ్రెసుసంఘములు యేర్పరచి ప్రజాప్రభుత్వమున కేల యాందోళన జడపడదో అతనికి బోధపడుటలేదని యతడునుడివెను. ప్రస్తుతము రెండు రకములవారున్నారు. ఒకరు స్వదేశీ సంస్థానములన్నియు రద్దు చేయబడవలెనని చెప్పుదురు. రెండవతరగతి వారు స్వదేశీసంస్థానము లుండవలెనని యందురు. తాను రెండవతరగతి చేరి స్వదేశీసంస్థానములు చెక్కుచెదరుకుండ నుండుట భారతదేశమునకు శ్రేయమని తలచువారిలో తానొకడని చెప్పెను. భారతీయుల పూర్వ నాగరికతకును వైభవమునకును నీ సంస్థానములు నిదర్శనముగా నుండగలవు. సంస్థానములు రద్దుచేసి సాంఘికవిభావమున స్థాపించుటకు జరుగుచున్న ప్రయత్నములను అడచివేయవలసిన దని యతడు సంస్థానాధిపతులను కోరెను. తమ ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య విషయలసి దని యతడు వారిని కోరెను. (అ. వెం.)

రోయలుకమిషను

గ్వినెగారి సూచనలు

(ప్రముఖత్వము)

అంజన్, మే 5:— ఆయా రాష్ట్రము ప్రభుత్వముల ఆ పరమముబట్టి మార్పులనుగలగజేసిన భారత రాజ్యాంగ పరిమార్చుటకును గ్వినెగారి సూచనలు ఇట్లు సూచించుచున్నాడు. ఢిల్లీలో ఆఖిలభారతరాజకీయపక్ష నాయకులుగూడి చిత్తురాజ్యాంగ విధానమును తయారుచేయ సంకల్పించుకొని రన్న సంగతి సైమన్ కమిషను హెచ్చరికగ యుండవలెను. భారత రాజ్యాంగవిధానమును క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయుటకు ఆఖిల భారత నాయకులు కలదెట్లిన విరాళము తప్ప. (ప్రతిరాష్ట్రము) నకునూ కాననసభ్యులతో కూర్చుండి కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వముగూడ వెంటబెట్టుకొని వారితో చర్చించి ప్రస్తుత ముదన్న దానిని యభివృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించవలెను. అందరకును అంగీకారముగవిధానము ఏర్పాటుచేయ వీలగును. అది జరుగుచో, కేంద్ర ప్రభుత్వము దవనమును నాడునుగూడ దెలిసికొనుట చులకన. రాష్ట్రము ప్రభుత్వమును గోరు పనులకు కేంద్ర ప్రభుత్వము, కేంద్రకాపనసభలు తయారుచుటకు వీలగును.

సైమన్ కమిషనుగా రట్టి విధానము నవలంబించిచేరి ఎక్కువ ఓటులను సంపాదించుటకు కార్యము నాయకులు జ్ఞానమున్నవారికి నియోజక కారము నీయవలెననెదరు. అనగా సైమన్ రాణి దాటినవారందరికి ఇవ్వవలెననెదరు. ఈ ఓట్లు నాలుగవకాలనిచ్చిన లభించును సంగతి ఇదివరకే తెలియుటచే ఇతర కాపనసభలు ఒప్పుకొనవు. ఒక్క పంజాబులో తప్ప ఇతర రాష్ట్రములం దన్నిటియందును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి, కాననసభ్యత్వ విషయమై ఒడిబడికే తుదరవచ్చును. పంజాబులో హిందువులకు ప్రస్తుతముందున్న ఏర్పాటే బాగుండును. అంతకుం టెమంచిజరుగునని వారు ఆశించారు. ఇతరవిషయములందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య విషయములో ప్రభుత్వోక్త్యోగములందు విద్యాసంస్థలందును నూటి కింతజాని నిమ్మజాతులకు ముస్లిములు, బ్రాహ్మణతరలకు కలుపుకొని, చొప్పున ఉద్యోగముల నీయవలెనని ఒప్పుకొను టవలెను. కాని క్రొత్తగా నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకముగ నియోజక వర్గమును నియమించరాదు. వారిని ప్రత్యేకతగలిగి జూడవలెనని ప్రాత్యహముకూడ గొనిరి. అలదుచే నిమ్మజాతులకు నామిశేషనే యుండవలెను. అనగా ప్రభుత్వమువారే ఆసంఘము తరపున ప్రతినిధిని నియమించవలెను. నిమ్మజాతుల సాంఘిక ఆర్థికాభివృద్ధికి స్వతంత్రముగ ఒక కా క్య త క మిషనును స్వంతడబ్బుతో నియమింపవలెను. ఆ కమిషను వారసామ్మను ఆనందాభివృద్ధికి వినియోగించవలెను. ఈ సమస్యలన్నియు అయినపిదప మేజిస్ట్రేటు పోలీసుకాఖలు కడలకుండ కార్య నిర్వాహకసభ్యుని యధికారములో యుండవలెనని కానన సభ్యులు గ్రహించెదరు. మంత్రులు కాననసభ్యులను ఓటర్లను ఎదుర్కొన గల బలమును సీతించుందు మంత్రుల సులభతనిచో కార్యనిర్వాహకసభ్యుని యధికారములోనే యుండు టవలెననెదరు.

భారతీయులను నియమించుట

ఇదివరకే చాలవరకు జరిగెను. కాని సైన్యములో భారతీయులను చేర్చుకొనుటలో ఆలస్యము చేయటచే ఈ విషయము చిక్కుగ యున్నది. దానివలన బ్రిటనుకు గొప్ప సంగట సేర్పడవచ్చును. బ్రిటనే ఉద్యోగులను నియమించి పరిశీలించవలసియుండును. సివిలుపరిపాలనముపై ఆధికారము లేకున్నను సైనికపాలనములో ఆధికారమును వహింపవలసి యుండును. అందుచే కాంపర్మిటెబిటి సిఫార్సులను ఆచలుజరుపవలెను.

అధినివేళప్రజలు పోలితుల విషయమై ఆలోచించుటకు అగడ్తలో జరుగు ఆంధ్రరాతీయ కార్మిక సోషలిస్టు ఆంధ్రరాతీయ కాలగ్రామ సభకు బ్రిటిషు కార్మికపక్షము తరపున ల్యాన్సబి అలివియరు ప్రభుభు బ్యారిస్టరులుగూడ జడలేదరట.

నక్క, పిల్ల నెత్తుకబోవుట

హుగ్లి దగ్గర సింగూరు అను గ్రామముగలదు. మామిడి కాయలను దెచ్చుకొనుటకు ఒక స్త్రీ తన చంటిబిడ్డను ఆకేండ్ల ప్రాయముగల పెద్దకూతురున కప్పగించి పోయెను. బుధవారము సాయంకాలము గొప్పతుపాను వచ్చినపుడు నక్కొకటి ఎటులో ఈ ఇంట్లోకేరి ఆ చంటి బిడ్డ నెత్తుకబోయి పగముతని అడవిలో పారజేసి పోయెను.

అందమనునదిప్రతి స్త్రీ వాంద దగినట్లు చేరువలో నున్నది.

శరీరమునకు నూతన ప్రకాశమును గలిగించు ప్రాణవాయు సంబంధమైన మిగడ వంటి పదార్థము.

కెమిస్టులు, సుగంధద్రవ్యము లమ్మవారల యొద్దను చక్కని బాడీలలో నుండి అమ్ముచును. ఏజెంట్లు దాదాఅండుకో, మదరాసు.

శరీరాలది స్త్రీలు తమ అందమునకు ముఖ్యకారణము చెప్పెయ్యాసాయె అని నేడు చెప్పుచున్నాడు. అందు పరమరహస్య ముద్దయిన చర్మమును ప్రాణవాయువుతో స్పృశనమాచరించినట్లు జేయును. చెప్పెయ్యాసా ముఖమును తేటపఱచి, సుందరముగా ప్రకాశింపనట్లు జేయును. వాడి నలతిక, మరల నూతనవికాసమును చేకూర్చును. చర్మమును మృదువుగా నుండునట్లుజేసి శుభ్రపరచును. ఎడవేడిమివల్ల గలిగిన, క్షుధుట, వాడుట, మిశ్రతాకారమునమ్మట, ముఖకాంతి తగ్గుట మొదలగునవి పోగొట్టును. మిక్కిలి పరిశుభ్రముగా నుండుటకు, నూతన వికాశము గలిగించుటకు వాడుట కింపెనె చెప్పెయ్యాసా శ్రీము జిడ్డుగానుండదు. నేటినుండి యే చెప్పెయ్యాసాను వాడుట ప్రారంభింపుడు. మీ అందము ఎట్లు అభివృద్ధి పొందునో గమనింపుడు. "చర్మమునకు నిర్మల స్నాన మొనర్చును"

ఆంధ్ర రాష్ట్ర సహకారమహాసభ గుంటూరు

ఆహ్వాన సంఘము

అత్యవసర సమావేశము

నాగడ 14-5-27 తేదీని గుంటూరుజిల్లా సహకార సమైక్యసము (ఫెడరేషన్) వారు చేసిన 80 నెంబరు తీర్మాన ప్రకారము "ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకార మహాసభ" యీ సహకారవత్సరము (Cooperative Year) అనగా 1928 ఫెంల జూన్ ఆఖరులోపుగ జరిపించుట అత్యవసరముగాను ఈ నెల 10 న తేదీని గుంటూరుజిల్లా ఫెడరేషన్ కార్య స్థానముం దు పగలు 10 గంటలకు పదరు తీర్మానములో యెన్నుకొనబడిన ఆహ్వానసంఘ సభ్యుల అత్యవసరసమావేశము జరుగును. అందు యీ క్రింది అంశములు చర్చింపబడును.

- (1) అగ్నిక్షుణ్ణి రూపకము.
(2) మహాసభజరుగు తేదీలు నిర్ణయించుట.
(3) ఆహ్వానసంఘసభ్యులనుచేర్చుట.
(4) ప్రసిద్ధుల నిర్ణయించుట.
(5) ప్రతినిధులకు భోజనాదినపతులనేర్పరచుట.
(6) ప్రతినిధులకు, ఆహ్వానసంఘసభ్యులకు, భోజనాదులకు రుసుములనిర్ణయించుట.
(7) ద్రవ్యోప త్తినిగూర్చి యోచించుట.
(8) చిత్తుతీర్మానముల నాలోచించుట.

కావున, యిదివరకెన్నుకొనబడిన ఆహ్వానసంఘ సభ్యులెల్లరు ఆసమావేశమునకు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి,

కుకాం. గుంటూరు } ఆహ్వానసంఘసభ్యులు శ్రీయంతనడిం 4-5-28 } పల్లి వెంకటలక్ష్మి సరసింహారావుగారి అనుమతిని.

తా మ ర తై ల ము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మముమీదిగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోవర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని పుట్టువచ్చును.

అమ్మకాంబనం డిపో, బొంబాయి- మృదాను

అవసర ప్రారంభ పాఠశాలలో పాఠ్యాయ సంఘ సమావేశము

ఆంధ్రరాష్ట్రము

గుంటూరు, మే 5:— అవసరంధ్ర ప్రాథమిక పాఠ్యాయ మహాసభ నిన్న మావట్టూరులోని టవున్ హై స్కూలులో శ్రీయంత గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావు పంతులుగారి యాజమాన్యమున వతి వైభవముగ జరిగెను. కాకాఫ చెన్నకు ఉపాధ్యాయులు బహు సంఖ్యాకులు రాలేదు. దీనికి కారణము ఆయా తాలూకాబోర్డుల ప్రసిడెంటులు వారి కిట్టి సభలకు హాజరుకుండు తగిన యవకాశముల కలిగించబోవుటయే. ఇట్టి సభలకు వెళ్లిన శిక్షించెదమను ప్రసిడెంటు గూడ యీ కాలములో గలరు. ప్రసిడెంటులు ఉపాధ్యాయ సభల తీర్మానముల తేగ్గగొనుచుండినట్లు లేదు. పెక్కుమంది రాక బోయినను వచ్చినవారు, అధ్యక్షులు నిరాశజెందక బహు పట్టు దలతో సభాకార్యక్రమమును జయప్రథముగ బూర్తిజేసిరి. ప్రథమమున కార్యవర్గ చాపరి సత్యన్నారాయణగారు ప్రస్తుతపు ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయుల కష్టములను గూర్చి నిటుల మచ్చటించిరి.

తరువరి సర్వోత్తమరావు పంతులుగారు కర్నూరు మాలాలంకృతలై వారి యుపన్యాసమును జదివిరి. తరువరి సభ చాలింపబడి తిరిగి మూడు గంటలకు సమావేశమయ్యెను. నూతన చట్టమును గూర్చి చాల తీర్మానములు జేయబడిన.

సమ్మేదారులు సత్యాగ్రహముపూనుట

మాస్కీకు తంతి వంపబడలేదు కలకత్తా, మే 5:— లిలోవా తగాదాలలో ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలగజేసికొననందున, సమ్మేదారులు సత్యాగ్రహము బూన నిశ్చయించుకొనినారు. చూరూ కోర్టులో పోషలు ఉద్యోగీయులు తాము రమ్మేకు సహాయమునకై పంపిన తంతి వంపబడలేదని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంటున బ్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు నూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు. ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జల్లాము కాంగ్రెసు అధివన్యాజ్ఞోసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్న విచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. ౦-౮-౦
- 5 సీతనిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలేండ్లకు ముందొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదపది యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు సరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 ధన్యుడము (వచనము): బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధమతధర్మతత్త్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు శ్రీ కిశోబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్సేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సను గారి ప్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పాణికా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (అనర్ప) ౧-౦-౦

వెలువడిన గ్రంథము

- 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణ దేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృతజీర్ణ సీతీయు నిందు వర్ణితము లైనవి. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నిడుకాల్గొనెందు ఫెదర్ బైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము } అంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

అందమైన బాలిక లందరును దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

AMRUTANJAN
BEST INDIAN PAIN BALM
Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

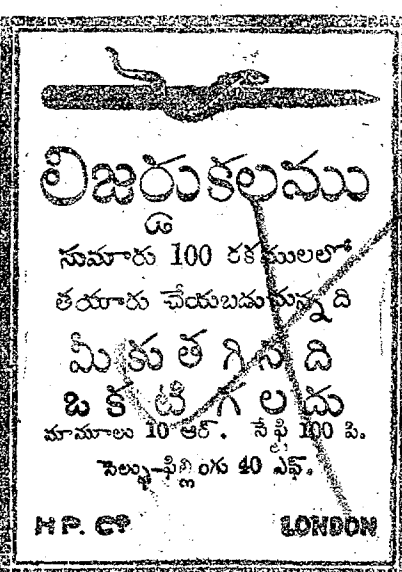
యధార్థము?

మనమలా రా! మానవుడు తన దేహస్వరూపమును ఆ దేహమే ప్రతిబింబమును సులభముగా స్పష్టముగా గాంచునట్లు "తాక్షమాగ్ధము" అను గ్రంథములో మానవుని యిహపరములయందు పురోభివృద్ధికి జేర్చునట్టి ధర్మములు జెప్పబడిన (4) వేదముల (1180) ఉపనిషత్తుల (84) శాస్త్రముల (82) పురాణములయొక్క సారాంశము పండితులు, పామరులు, స్త్రీలు, బాలురుగూడ తెలిసికొని యనుభవించునట్లు ప్రతి, స్వస్థీతి, హాస, పురాణ ప్రతిపాదక, సిద్ధాంతయుక్తముగా తేటమాటలతో వ్రాయబడి పంజాబీ, హిందీ, పోరానములుగలిగి నొకేగ్రంథ ముననున్నది.

కాబట్టి మనుష్యులై జన్మించినందుకు ఫలప్రాప్తిపేర్కొని భూతలైన తిరుణోపాయము వృధాగా జెల్లబడుకొనక (కొడు ప్రతులుమాత్రమే యున్నవి) త్వరగా తెప్పించుకొని యిందిద ధర్మములగ్రహించి ముఖించుడి! ముఖించుడి! వెల పోవ్వేటి గాక రూ. 1-4-0.

అడ్రస్ :—రంగ శాయకులుగారు, గుంటూరు జిల్లా, వేలపాలెం పోస్టు, రవాణ, తిమ్మ సముద్రం.

వరా :—గ్రంథాలయములను టోకుగా తీయువారినికి "ఒక రూపాయాకి" మాత్రమే పంపబడును. (4725)

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.
"ఎజెంటు కావలయును"
అధునియం దన్ని జిల్లాలోను కిరెన్స్ ఆఫీసులు అమృతమునకై ఏజెంటుగ పనిజేయు పలుకుబడిగల మరాఠీ మహావ్యూహ కావలసియున్నాడు.
నెం 1286 దు పోస్టు బాక్సు దరఖాస్తుల సంపుట. చెన్న పట్టణము.